

**Charles University in Prague, Faculty of Science
Department of Social Geography and Regional Development**

**Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje**

Ph.D. study program: Social geography and regional development
Doktorský studijní program: Sociální geografie a regionální rozvoj

Summary of the Ph.D. Thesis
Autoreferát disertační práce

**QUEER GEOGRAPHIES OF SEXUALITIES:
SOCIOCULTURAL ORGANIZATION OF SEXUALITIES IN SPACE AND
(DE)CONSTRUCTION OF HETERONORMATIVITY**

**QUEER GEOGRAFIE SEXUALIT:
SOCIOKULTURNÍ ORGANIZACE SEXUALIT V PROSTORU A
(DE)KONSTRUKCE HETERONORMATIVITY**

RNDr. Michal Pitoňák

Supervisor / Školitel: doc. RNDr. Bc. Jana Spilková, Ph.D.

Supervisor - consultant / Školitel-konzultant: Dr. Jon Binnie

Praha, 2. 7. 2015

ABSTRACT

Geographies of sexualities started to develop within the Anglo-American academic context during the late 1980s. In the 1990s, propelled by the cultural turn, the swelling of post-structuralist and postmodern critiques, and a growing recognition of the limitations to scientific knowledge production and representation, geographers of sexualities introduced queer theory into human geography. Queer theory provided human geography with powerful tools for approaching not only *straightforward* spatialities of sexualities, but this new lens contributed to the development of human geographies as such. Currently, at least in the Anglo-Saxon geographical context, the field of geographies of sexualities is considered part of mainstream human geography. Therefore, the main goal of this thesis is to provide a few lines of reasoning for the development of geographies of sexualities in Czechia and Central Eastern Europe (CEE) and introduction of post-structuralist understandings, specifically queer theory.

In contrast to other phenomena that may be locally exclusive or particular, human sexualities are everywhere, albeit quite variable and dependent on the context in which they “enter into language,” become institutionalized, and are regulated. Geographers have been specifically insightful about the ways in which sexualities, particularly the sexual identities and behaviors, are geographical and how various spaces and places become sexualized. Post-structuralist and queer geographical approaches substantiated in this thesis are thus utilized for gaining understanding about the spatiality and contextuality of human (sexual) subject (de)construction, which is heavily dependent on understanding the workings of power, discourse, and meaning. The societal (re)production, (re)construction, and deconstruction of heteronormativity as a prominent form of constitutive power-relation, which is involved in the regulation of human sexualities, becomes a focal point of this thesis.

By employing quantitative methodologies within a queer research project on hard-to-survey populations, I aim to queer the normative methodological framework and contribute to the use of quantitative methods outside of their traditional *representative* uses. Both micro- and macro-scale studies were conducted to examine and provide evidence about the spatial workings of heteronormativity. At the micro scale, a fluidity, multiplicity and contextuality of human sexual identity negotiation in various spaces and places will be demonstrated with data obtained from a Czech non-heterosexual

subpopulation. At the macro scale, inductive statistics and interpretative analysis are utilized for understanding the economic, cultural and social factors influencing the very fabric of distribution patterns and forms of gay businesses and places in the EU27, Norway and Switzerland.

Keywords: geographies of sexualities, heteronormativity, queer theory, sexuality, non-heterosexuals, Czechia, CEE, post-structuralism, postmodernism, cultural turn, linguistic turn.

ABSTRAKT

Geografie sexualit se začaly vyvíjet v angloamerickém akademickém prostředí již během 80. let 20. století. V 90. letech, hnány kulturním obratem, silící postmoderní a post-strukturalistickou kritikou a stále zřetelnějším chápáním omezenosti možností našeho poznání a reprezentace, přinesly geografie sexualit do humánní geografie queer teorii, která poskytla mocné nástroje umožňující zkoumat nejen stále zřetelnější prostorovosti sexualit, ale také poskytla novou perspektivu, jež obohatila humánní geografii jako takovou. V současnosti jsou již geografie sexualit, alespoň tedy v anglosaském geografickém prostředí, považovány za součást mainstreamové humánní geografie. Hlavním cílem této disertační práce je představit vybrané přístupy, především pak ty post-strukturalistické a queer teoretické, které mohou pomoci, rozvinout geografie sexualit v Česku i v dalších zemích střední či východní Evropy (CEE).

Na rozdíl od jiných fenoménů, které se mohou vyskytovat jen místně či specificky, lidské sexuality jsou všude, i když rozmanité, regulované a závislé na kontextu, ve kterém „vstoupí do jazyka,“ a způsobu jejich institucionalizace. Byli to především geografové, jež osvětlili, kterými způsoby jsou sexuality, především pak sexuální identity a chování geografické, a jak se nejrůznější prostory a místa stávají sexualizovanými. Post-strukturalistické a queer geografické přístupy rozvíjené v této práci jsou následně užity k pochopení prostorovosti a kontextuality (de)konstrukce lidského (sexuálního) subjektu, procesu, který je značně závislý na fungování moci, diskurzu a významu. Společenská (re)produkce, (re)konstrukce, a dekonstrukce heteronormativity, tedy přední ustavující formy mocenských-vztahů činných v regulaci lidských sexualit, je středem zájmu této práce.

V rámci této queer výzkumné práce, zaměřené na obtížně zkoumatelné populace, je využita kvantitativní metodologie, přičemž v oboru geografií sexualit jsou tradičně užívány metodologie kvalitativní. Práce v tomto ohledu tedy cílí na rozšíření použitelnosti kvantitativní metodologie i v oblasti geografie sexualit, přičemž problematizuje problém reprezentativity. Obsaženy jsou dvě empirické studie, jedna zaměřená na mikro-úroveň a druhá na makro-úroveň, obě zkoumají a vypovídají o prostorové dynamice heteronormativity. Na mikro-úrovni je na základě dat získaných na vzorku české ne-heterosexuální subpopulace, zkoumána a demonstrována fluidita, multiplicita a kontextualita vyjednávání lidských sexuálních identit

v nejruznějších prostorech a místech. Na makro-úrovni EU27, Norska a Švýcarska je pak k vysvětlení ekonomických, kulturních a sociálních faktorů, ovlivňujících samotnou, strukturu, variabilitu či formu nejruznějších gay podniků a míst využita induktivní statistika a interpretativní analýza.

Klíčová slova: geografie sexualit, heteronormativita, queer teorie, sexuality, ne-heterosexuální, Česko, CEE, post-strukturalismus, postmodernismus, kulturní obrat, obrat k jazyku.

SELECTED THESIS CONTENTS / VYBRANÝ OBSAH DISERTAČNÍ PRÁCE

ABSTRACT	6
AUTHOR'S PREFACE	15
ACKNOWLEDGEMENTS	19
STRUCTURE AND THESIS GOALS	21
I. PHILOSOPHICAL and THEORETICAL FRAMEWORK	26
SITUATED KNOWLEDGE, POWER-RELATIONS AND POLITICAL NATURE OF GEOGRAPHIES OF DIFFERENCE	28
TURNING AWAY FROM REALITY TO CULTURE, CRISIS OF REPRESENTATION	31
ROLE OF LANGUAGE: SEMIOTICS, STRUCTURALISM	37
MOVING TOWARDS POSTSTRUCTURALISM	43
CONSTITUTION OF THE (SEXUAL) SUBJECT	48
RELATIONAL SPACE	79
GEOGRAPHIES OF SEXUALITIES	83
II. METHODOLOGICAL FRAMEWORK	106
DEVELOPING POSITIONALITY	106
METHODS AND DATA BEHIND MY PUBLICATIONS	110
III. SUMMARY OF MY PUBLICATIONS AND RESULTS	121
IV. CONCLUSION	134
AUTHOR'S AFTERWORD	141
BIBLIOGRAPHY	143
V. ANNEX: INCLUDED ORIGINAL PUBLICATIONS	159

STRUCTURE OF THE THESIS AND ITS MAIN GOALS

This dissertation thesis is conceptualized as a collection of published papers. The main purpose is to supplement my already published works and posit them in a broader context. Most of my publications were written in Czech, and this thesis is thus written in English to balance and further extend the potential contribution of my doctoral research.

I understand this thesis more as a beginning of a journey than an end. Therefore, I openly acknowledge that many questions that I initiate will remain unanswered and may potentially disturb the reader since their main intent will not be to provide concrete answers but instead to spark interest in the topic and encourage expanding the disciplinary horizons of Czech human geography.

This thesis is structured into three major parts: first, the philosophical and theoretical framework; second the methodological framework; and the third section introduces my published papers and concludes how this dissertation contributes to the development of the geographies of sexualities.

The first section, named philosophical and theoretical framework, has one broad goal: to span a gap between the progress in Anglo-American human geographical scholarship and the one in Czechia¹ or Central and Eastern Europe (CEE). By focusing on geographies of sexualities, I apply feminist, post-structuralist, psychoanalytic, linguistic as well as other postmodern theories, which shaped the geographical approaches that were points of departure for my own research within a Czech geographical context. However, most of the important approaches that I apply have not been embraced or examined in Czechia yet.

The first philosophical and theoretical section is further divided into several subsections that aim to provide a basis for my subsequent reasoning. It is not intended to have a linear structure. The rationale behind the ordering of this section is multi-dimensional. As I present several philosophical and theoretical approaches, some may read the collection as eclectic. However, one of the points that I will like to stress in this section is that postmodern and

¹ Czechia /'tʃɛki.ə/ is an English short name for The Czech Republic, regardless the fact that it is discursively contested, I concur with authors that for the sake of brevity it is a necessary and the most appropriate term (Čižmarová 2015).

post-structuralist scholarship is not a new paradigm. One does not claim to supersede the other.

I direct critical attention to the ways in which knowledge is produced using feminist critiques of Cartesian and positivist frameworks in order to show how knowledge production once was exclusionary and unethical. I underscore feminist positionality, illuminate the concept of situated knowledges, and explain why all research is inherently a political process. Further I explain that prior to the cultural turn in geography, the discipline, among others, considered landscape and reality as some sort of objective category that can be discovered, described, and represented via maps, texts, charts, etc. By introducing the cultural turn, I direct attention to a crisis of representation as a result of imperfect representations produced by knowledge that was previously produced from an incontrovertibly partial perspective (e.g. masculine, white, middle-class, heterosexual, etc.). I hope to highlight the ways in which representations are created as well as implicate discourse and meaning as inseparable qualities that need to be further investigated in order to understand the nature of knowledge production in geography and our actual capacity for representing and studying reality. On that account, I start with my investigation of semiotics and linguistics as foundational disciplines important for developing structuralist understandings that are, in turn, important for understanding the post-structuralism that evolved from critique of structural theories. To the best of my knowledge there is no work in Czech geography that considers and investigates the role of semiotics. I explain this in detail since understanding that there is a “gap between words and things” is essential for developing structuralist conceptualizations of science. I direct my attention to the founder of structuralism and linguistics, Ferdinand de Saussure, and introduce his explanation of the working of language. Then I present an argument behind structuralist thinking and explain how language plays an active role in the creation of both our cultural reality and its scientific representations. Thereafter I move towards poststructuralist understandings and explain the ways in which it is impossible to restrict and fully grasp the workings of meaning in language and by doing so re-conceptualize the ways in which knowledge and reality are produced within the margin of language.

I then apply this structuralist and poststructuralist reasoning to the formulation of a poststructuralist approach towards the constitution of a human (sexual) subject. Using homosexual as the example, I demonstrate how the creation of a single word within a language and discourse can have

tremendous material consequences on real people. By doing so, I critically reconsider the distinction between the material and immaterial. On these grounds I further narrow my attention to understanding human identity and subjectivity production, reject the Cartesian conscious, unified, and rational subject, and introduce poststructuralist and psychoanalytic understandings of the process of subjectivity formation. Here I apply all the preceding theoretical perspectives for substantiating an argument that all human identities, including gender and sexual identities, are artful creations of the sophisticated, culturally regulated frameworks of power. I focus considerable attention to the works of Judith Butler and explain her theory of performativity, based on speech act theory, which was crucial for the development of queer theory. Before I proceed to an explanation of queer theory, sexuality and sexual identities, I introduce Foucault's understandings of power that are essential for an understanding of queerness. Following this I briefly introduce queer understandings of sexual identities and extend it to my understanding of queer spatiality and relational understanding of space. In the last subsection of my philosophical and theoretical framework I introduce the discipline of geographies of sexualities and point out to its development in CEE, thus outside of the "West."

In the second part, the methodological framework section, I start with building upon the discussion of various philosophies and theories of knowledge and focus on developing sensitivity to difference by assessing the issue of researcher's positionality, reflexivity and the situated nature of knowledge production. For being able to do so I will need to put some of my privacy aside and discuss my positionality and standpoints which stood behind my research in form of motivations, etc. In a similar vein, I further extend the discussion of my positionality by introducing discussion of the institutional positionality of my research; by doing so, I revisit and learn from some of the previous challenges and anxieties that institutionally restrained the academic writings of my predecessors elsewhere (Binnie 1997). The positionality section thus aims to underscore the embodied nature of research as "human" process and disregards it to be "objective" and disembodied.

The following part of my methodological framework section then aims to nearer the used methodologies of data collection and discusses the characteristics of my datasets in depth. Since research in the field of geographies of sexualities is in fact a research on hard-to-survey populations, I will pay detailed attention to this methodological problem and show that even

with limited resources and by using of quantitative methodologies an interesting sample and dataset may be attainable.

In the third part I briefly introduce four of my published works, explaining their main contributions and rationales. Then I conclude my thesis goals and explain how the various overarching themes need to be understood in context to each other, neither disproving nor superseding all of the “other” approaches. Rather, they need to be understood as mutually supportive, diverse, and undogmatic, which enhance or make them more capable of reaching their goals. Non-heterosexuals and issues connected with human sexualities are thus about to be allowed into Czech geographical discourses in order to make them better in “representing of the reality”.

MAIN THESIS GOALS:

- Substantiate rationale or a basis for geographical study of socially-constructed reality.
- Develop deconstructive geographical understanding of human (sexual) identities and spatiality.
- Introduce post-structuralist and queer geographies of sexualities.
- Contribute to the development of geographies of sexualities from outside the “West.”

STRUKTURA DISERTAČNÍ PRÁCE A JEJÍ HLAVNÍ CÍLE

Tato disertační práce je koncipována jako kolekce publikací. Jejím hlavním cílem je doplnit existující publikace a zasadit je do širšího rámce. Většina mých publikovaných prací byla napsána v češtině, a právě proto je nyní hlavním jazykem této disertace angličtina, vyvažuje a dodatečně tak rozšiřuje přínos mého doktorského výzkumu.

Tuto disertační práci chápu spíše jako začátek cesty delšího výzkumného procesu, než jako jeho ukončení. Otevřeně přiznávám, že mnoho z otázek, které si v práci kladu, nezodpovím konkrétně, ale ponechám je ve stavu, ve kterém budou nadále podněcovat zájem o témata, která mohou rozšířit obzory české humánní geografie. Disertační práce je strukturována do tří hlavních částí: filozofického a teoretického rámce; metodologického rámce; a představení publikovaných článků se závěrem, který má za cíl osvětlit způsob, kterým má tato disertace přispět k rozvoji geografii sexualit.

V první části, ve filozofickém a teoretickém rámci, si kladu značně široký cíl, a to překlenout zásadní rozdíly mezi stavem současné angloamerické humánní geografie a přístupy v geografích v Česku nebo ve střední a východní Evropě (CEE). Protože se zabírám geografii sexualit, zaměřím se nejprve na feministická, post-strukturalistická, psychoanalytická, lingvistická a další postmoderní východiska, která formovala tento geografický přístup a v Česku jim nebyla prozatím věnována patřičná pozornost.

Filozofický a teoretický rámec dále člením do několika částí, ve kterých cílím formulovat základ pro mé následné uvažování. V této části nemohu poskytnout nějakou jednoduchou lineární strukturu, ale naopak potřebuji zachovat poněkud složitější provázaný a vícerozměrný ráz teorií a přístupů, které zde představuji. Je možné, že představením několika filozofických a teoretických přístupů budou někteří čtenáři tuto část chápat eklekticky, chtěl bych však zdůraznit, že toto není vhodná perspektiva, stejně tak jako ta, která by nahlížela na postmodernismus a post-strukturalismus jako na nová paradigmatata. Žádný ze směrů, které představím, si neklade za cíl jednoduše nahradit přístupy druhé.

Klíčovou pozornost zaměřím na způsoby, kterými je produkováno vědění. Za použití feministické kritiky Karteziánství a pozitivizmu poukážu na to, jak bylo vědění dříve produkováno pouze jako dílčí, výlučné a neetické. V odpovědi na toto chápání, představím feministickou pozicionalitu, osvětlím

koncept situovanosti vědění a vysvětlím, proč je možné v podstatě veškerý výzkumný proces chápat politicky. Dále vysvětlím, že předtím, než do geografie začal pronikat kulturní obrat, geografie, ale i další disciplíny, považovaly krajinu a realitu za objektivní formy, které lze objevit, popsat nebo reprezentovat v mapách, textech, grafech, atd. Představením kulturního obratu především zaměřím pozornost na krizi reprezentace, tj. na důsledek pochopení nedokonalosti našich dosavadních reprezentací, které byly (či stále ještě jsou) produkované věděním, jež užívalo pouze nevyvratitelně dílčí perspektivu (tj. maskulinní, bělošskou, ze střední spol. třídy, heterosexuální, atp.). Mou snahou bude osvětlit způsoby, ve kterých jsou reprezentace vytvářeny, a především pak vysvětlit, jak jsou do tohoto procesu zapleteny diskurzy a význam, tedy aspekty, které je potřeba zkoumat, aby bylo možné pochopit nejen kvalitu reprezentace ale i produkce vědění, a to, jaké existují v současnosti meze reprezentace či studia reality. Z tohoto důvodu začnu zkoumáním sémiotiky a lingvistiky, tedy elementárních disciplín důležitých pro rozvoj strukturalistických chápání, jež jsou klíčové pro pochopení z nich vycházejících post-strukturalních přístupů, které jsou založeny na kritice strukturalistických teorií. Pokud je mi známo, tak práce, které by věnovaly pozornost i studiu sémiotiky, v české geografii prozatím chybí. Zaměřím se proto na vysvětlení klíčového přínosu sémiotiky a potažmo základů strukturalistického chápání vědy jako takové, tj. na poukázání existence tzv. „propasti mezi slovy a věcmi“. V tomto ohledu představím práci zakladatele moderní lingvistiky, Ferdinande de Saussureho, především pak jeho strukturalistické chápání fungování jazyka, které se v podstatě stalo základním argumentem strukturalismu a pochopení jazyka jako agenta činného v procesech vytváření kulturní reality i produkce o ní (o realitě) vypovídajících vědeckých reprezentací. Na tomto základě se pak přesunu již k post-strukturalismu a vysvětlím důvody, jež znemožňují omezit nebo zcela pochopit fungování procesu tvorby významu v jazyce. Nutně tak re-konceptualizují pohled na to, jak je vědění i realita produkována v rámci omezení jazykem.

Toto post-strukturalistické, ale i strukturalistické chápání pak užiji k formulaci post-strukturalistického přístupu, jež studuje proces ustavení lidského (sexuálního) subjektu. Využitím příkladu homosexuála předvedu jak vytvoření jediného slova v rámci jazyka a diskurzu může vést k dalekosáhlým materiálním důsledkům postihujícím skutečné lidi. Tímto kriticky přehodnotím charakter vztahu mezi materiálním a imateriálním a zúžím

zaměření této práce na chápání procesu produkce lidské identity a subjektivity, odmítnu Karteziánský vědomý, sjednocený a racionální subjekt a představím post-strukturalistické a psychoanalytické chápání procesu formování subjektivity. S využitím předchozích teoretických perspektiv pak podložím argument, na jehož základě všechny lidské identity, včetně těch genderových či sexuálních, lze chápat jako rafinovaná díla, sofistickovaných, kulturně regulovaných rámců moci. Podstatnou část své pozornosti k tomuto účelu zaměřím na práce Judith Butler a vysvětlím její teorii performativity, která stojí na teorii mluvních aktů, a představím tak klíčovou teorii stojící v pozadí queer teorie. Než ale pokročím k vysvětlování queer teorie, sexualit či sexuálních identit, představím Foucaultovo chápání moci, jakožto podstatné komponenty pro porozumění queer(ství). Poté již představím queer chápání sexuálních identit a aplikuji jej na chápání queer prostorovosti a relačního chápání prostoru. V poslední pod-části mého filozofického a teoretického rámce stručně představím disciplínu geografii sexualit a její vývoj v CEE, tedy mimo „západ“.

V druhé části (metodologickém rámci), stavím na nejrůznějších filozofiích a teoriích vědění, které jsem představil v první části a zaměřím se na rozvoj citlivosti k diferencí tím, že zvážím problém pozicionality výzkumníka, jeho reflexivitu a podstatu situovanosti produkce vědění. Abych tohoto byl schopen dosáhnout, musím odhalit část svého soukromí a diskutovat svou vlastní pozicionalitu a postoje, jež stojí v pozadí mého vlastního výzkumu, především pak ve formě motivací. V obdobném duchu posléze rozšířím diskusi své vlastní pozicionality na diskusi institucionální pozicionality tohoto výzkumu, a pokusím se tak ponaučit se z výzev, chyb, znepokojení, a omezení, kterým čelili ve svém akademickém psaní mí předchůdci jinde (Binnie 1997). Cíl oddílu věnovaného pozicionalitě má tak podtrhnout ztělesněnou povahu výzkumného procesu, tj. procesu, který je především „lidský“ a odmítnout chápání výzkumného procesu jako něčeho „objektivního“ či beztělesného.

V následující části mého metodologického rámce se pak již pokusím přiblížit metodologie v pozadí sběru dat a do hloubky diskutuji charakteristiky získaného datového souboru. Protože výzkum v oblasti geografii sexualit je v podstatě výzkumem obtížně zkoumatelných (hard-to-survey) populací, věnuji zde rovněž podrobnou pozornost tomuto metodologickému problému a poukážu, že i s omezenými zdroji, a za použití kvantitativních metodologií je možné dosáhnout zajímavého populačního vzorku i datového souboru.

Ve třetí části stručně představím čtyři své publikované práce, uvedu jejich hlavní přínos a vysvětlím, jak přispívají k naplnění cílů této disertační práce. Práci pak zakončím tím, že vyvodím závěry a dodatečně podtrhnu, jak je vybrané diskutované a překlenující se přístupy třeba chápat v kontextu dalších, z nichž žádný zcela nevyvrací nebo nenahrazuje „jiné“. Spíše doporučím, aby byly chápány jako vzájemně se podporující, rozmanité a nedogmatické, tedy schopné dosáhnout svých cílů. Problematika lidských sexualit, především pak ne-heterosexualita, teprve ale čeká na přijetí do českých geografických diskurzů. Věřím, že tak přispějí k tomu, abychom mohli realitu a reálné lidi „reprezentovat zase o něco lépe.“

HLAVNÍ CÍLE DISERTAČNÍ PRÁCE:

- Doložit a předložit základ pro geografické studium sociálně-konstruované reality.
- Rozvinout dekonstruktivní geografické chápání lidských (sexuálních) identit a prostorovosti.
- Představit post-strukturalistickou a queer geografii sexualit.
- Přispět k rozvoji geografii sexualit mimo „západ“.

SUMMARY OF MY PUBLICATIONS AND RESULTS

1. URBAN SPATIALITY IN THE CONTEXT OF (HOMO/HETERO)SEXUALITY: INTRODUCTION TO A THEORETICAL DEBATE IN GEOGRAPHIES OF SEXUALITIES

PITONĚÁK, M. (2014): Urban Spatiality in the context of (homo/hetero)sexuality: Introduction to a theoretical debate in geographies of sexualities. *GEOGRAFIE*. 2014. Vol. 119, no. 2, pp. 179–198. (IF=0.787)

In the first journal article forming part of this thesis, I focus on presenting a review of seminal works behind the development of geographies of sexualities in the “West”. Due to the necessary limitations of length, I narrowed my review to a discussion of selected works within the context of urban geographies of sexualities. Despite that these “urban-oriented” works are now considered rather “traditional” within the geographies of sexualities, I believe that focusing on their review may help Czech and Slovak² students connect with them easier since our local urban geography tradition is broad and distinctive, specifically at our department of geography in Prague (Ouředníček 2007; Sýkora 1999; Sýkora, Bouzarovski 2012).

First, I point out that despite the fact that sexualities as subject matter are still rather unheard of in Czech geographical context, they entered into Anglo-Saxon geography during the 1980s and 1990s. Currently, this thought is considered part of contemporary geographical mainstream imaginations. Yet this Anglo-Saxon cultural context limited its ability to theorize “outside of the West.” As a result of this, authors called for “correctives” from outside the “Western” context and consciously invited other geographical traditions to “water down of the Western” ethnocentricity and called for expanding geographies of sexualities beyond the “West” (Binnie, Valentine 1999). My interest can thus be considered as a response to this call.

Second, I provided evidence that sexualities need to be understood in terms of human difference, suggesting that they may be considered as one of the four primary *axes of difference, social relations*, or categories of *social identities*, together with social class, gender and race (Pain 2001, p. 123). Moreover, I made an effort to stress that these differences need not to be

² Since Czech and Slovak languages are mutually understandable even the geographical societies in both countries continue to closely cooperate.

studied exclusively, but rather should be considered together as mutually interlinked – intersectional.

Furthermore, since this paper was actually the first geographical journal article focusing on sexualities published in Czechia, I briefly focused on introducing the most important terminology and specifics of its use. For example, I explained that when geographers used the term sexuality, they understood the concept as more than simply sexual desires or sexual acts. I also highlighted its socially-constructed understandings framed by the various discussed post-structuralist, feminist and queer conceptualizations. By pointing out the social-constructionist understandings of sexuality, I introduced criticism of prevalent, inherently disciplinary essentialism that problematized the ways in which sexualities/gender still being conceptualized (DeLamater, Hyde 1998). Hence, I present an extensive rationale for abandoning the use of medically biased “homosexual” and “heterosexual” terminology (APA 1991). I also explained the use of “gay” and “lesbian”, specifically with an accent to their local uses in which “lesbian” (in Czech *lesba*) is not employed homogeneously but sometimes in form of its incorrect (and somewhat pejorative) diminutive form “*lesbička*”. Moreover, within the context of this terminological introduction, I paid attention to outlining “queer” and to “preparing grounds” for my subsequent publication (especially for my theoretical book chapter) in which I aimed to illuminate it in a greater detail.

Leaving the terminological and introductory lines of reasoning, I further focus on providing insights into notable research around urban geographies of sexualities. Starting with its roots in the Chicago School of Urban Sociology (especially to Wirth’s works *The Hobo* from 1923 and *The Ghetto* from 1928) and the works of urban sociologists on concentrations, urban regeneration and gentrification (Levine 1979; Castells 1983; Knopp 1987). Furthermore, I point out the connections made between urban political geography, capitalism and the daily lives of “gays and lesbians” living in large (mostly American, British, or Australian) cities. Consequently I introduce the problematic nature of *gayborhoods*, *gay villages*, “*pink economy* and *commodification*” by reviewing geographical work that has been widely cited around these important issues (Pain 2001; Binnie 1995; Sibalis 2004; Brown 2013). I aim to make clear that the development in cities does not follow some universal logic and that there are for example clear differences between British and American “spatialities of sexualities”, not to mention between these and those in

Czechia. Last but not least, I introduce “pride parades” as examples of the spatial strategies that almost exclusively take place within the urban contexts and discuss their potentials for “queering” heteronormativity and making otherness visible.

2. QUEER SPACE(S)

PITOŇÁK, M. (2014): Queer space(s). In: MATOUŠEK, R. and OSMAN, R. (eds.): *Prostor(y) Geografie*. Karolinum, pp. 123–146. ISBN 978-80-246-2733-5.

My second paper, a theoretically oriented book chapter, published in recent Czech geographical collection edited by my colleagues Matoušek and Osman (2014), is closely connected with my theoretical discussions and focuses on the development of post-structuralist and queer lines of reasoning in Czech geography. Its main aim was thus to provide a concise, introductory “material” that would be legible and understood to various Czech students interested in developing sensitivity to postmodern, post-structuralist and queer understandings. Similarly, as in my first journal article, I combined the theory by presenting arguments from various seminal works from the field of geographies of sexualities.

The whole collection in which my chapter was published had in fact several overarching aims – to develop both a cultural and linguistic turn in Czech geography and build inter-/intra-disciplinary bridges with related social-scientific disciplines³. As a whole, the collection was also a belated response to much older one published 22 years ago edited by Sýkora (1993) in which the rise of postmodern and post-structuralist approaches, including, for example, feminist geographies, was presupposed by several authors (Pavlínek 1993).

In contrast to the discussion in this dissertation, this book chapter expands about the discussion of postmodernism, and accentuates the critical and incredulous understandings that postmodern geography necessarily entails. By doing so, I want to respond to the prevalent attitudes within Czech geography

³ After all most of the social-scientific disciplines were in parallel influenced by the wider *spatial turn*.

(Blažek, Uhlíř 2011) which represents and portray postmodernism as rather unproductive and evaluate it with “indicators” such as degree of systematisms, eclecticism or its potential for creation theories or generalizability, hence by characteristics that it intentionally avoids (Murdoch 2006; Lyotard 1979; Clarke 2006).

Since this book chapter is primarily meant for students of human geography who are interested in queer theory and geographies of sexualities, it also necessarily includes discussions of seminal works in the field of urban geographies of “gay ghettos” and gay villages that focus on investigations of predominantly gay clustering within the large American, UK or Australian cities. These works present gentrification or commodification as one of the “traditionally” researched issues (Levine 1979; Castells 1983; Pain 2001; Knopp 1987; Rothenberg 1995; Sibalis 2004; Binnie 1995). Furthermore, I focus on introducing more identity-space oriented “gay and lesbian geographies” (Weightman 1981; Brown, Knopp 2003) and focus on geographies of sexualities, which adopted more queer understandings of human subjectivity and space development as relational and fluid.

Then I specifically focus on presenting understandably-accessible introductions to two of the most influential and elemental concepts in queer theory, which are Michel Foucault’s work on power, sexuality and disciplining (Foucault 1980, 1978) and Judith Butler’s work on performativity, which is mainly based on the previously discussed speech act theory (Butler 1990, 1993b). Only time will show if Czech students of human geography will inspire themselves in these approaches and begin developing their own understandings of these issues within a Czech context.

3. SPATIALITY, INSTITUTIONALIZATION AND CONTEXTUALITY OF HETERONORMATIVITY: STUDY OF NON-HETEROSEXUAL IDENTITY NEGOTIATION IN CZECHIA

PITOŇÁK, M. (2013): Spatiality, institutionalization and contextuality of heteronormativity: Study of non-heterosexual identity negotiation in Czechia. *Gender, rovné příležitosti, výzkum*. 2013. Vol. 14, no. 2, pp. 27–40.

My third paper is a journal article that focuses on the problem of spatiality of human sexual identity negotiation. Its title includes three seemingly complicated terms: spatiality, institutionalization and contextuality; however, since I have already problematized them in my philosophical and theoretical introduction, it is possible to simplify that I sought to understand the degree to which non-heterosexuals are aware of heteronormativity and if, and how, they negotiate it.

The main contribution of this paper is the formulation of the concept of human agency *contextuality*, which refers mostly, but not exclusively, to the contextual negotiation of sexual identities in various types⁴ of spaces and places. I built this framework on a discussion of several applicable social, and social-critical theories that deal with the elusive question known as “human agency-structure debate.” Most significantly, I apply Berger’s and Luckmann’s seminal work on the social construction of reality (Berger, Luckmann 1991) and complement it (or at least juxtaposed it) with other frameworks offered by structuration theory (Giddens 1984), Foucault’s understanding of power (Foucault 1977, 1980), Goffman’s dramaturgical analysis (Goffman 1959), and Butler’s understanding of performativity (Butler 1990, 1993b). These approaches allowed me to make insights into the degree of deliberateness or awareness in human sexual identity negotiation (or agency behind it).

The theoretical part of this paper also sought to provide criticism of the “traditional” psychological unidimensional understanding of human sexual identity and of “coming out” as some sort of accomplishable linear process (Meyer, Ouellette 2009; Verni 2009). After explaining the actual flexibility and multiplicity of sexual identities in individuals in form of “closetedness” and “passing as straight,” I turn to my empirical research in which I measure for non-heterosexuals’ negotiation and awareness of the heteronormativity in various spaces.

By applying a rather unconventional quantitative methodology within the field of geographies of sexualities, I mean to measure the perceived levels of heteronormativity in various spaces that I have selected (see fig. 1). I designed a sophisticated internet mediated questionnaire which allowed me to expose my research participants to a carefully chosen set of photographs that facilitated measurement of the level of perceived “sexual comfort” used in my

⁴ The actual photographs are included in the article, which is annexed to the thesis.

operationalization. Each respondent was presented a photograph and provided with two different 10 point scales. First scale measure the level of relative sexual comfort (satisfaction, the relativity of the term was explained etc.) of my actual participants imagining themselves present in the displayed spaces/places. Whereas with the second scale respondents were asked to guess what level of the relative sexual comfort would they feel in the place if they were “straight.” What I actually measured then were the differentials between the scores at both scales that I translated into what I call “index of spatial heteronormativity”. I believe that my results evidence primarily two interesting sets of findings.

The first set of results was expected: most spaces were considered relatively heteronormative. The results point to the expectation that non-heterosexuals do not feel “comfortable” in these spaces, which increased for the possibility of “passing as straight.” The second set of findings was rather interesting since I included pictures of several spaces with visible “gay symbolic” such as rainbow flags or the presence of explicit same-sex desire (performances). I find that non-heterosexuals expect heterosexuals to feel themselves “uncomfortable” in various “gay spaces”, unveiling the evident expectations of “homo-normativity”. I encourage my readers to take a closer look at my published article⁵ since I believe it provides more contextuality to geographers’ understandings of human sexual identity flexible negotiation (Gill Valentine 1993).

⁵ I encourage my English speaking readers to read my eBook chapter published as an outcome of my conference paper presentation at Queer Sexualities conference in Sydney, 2013 organized by Inter-Disciplinary.net (Pitoňák 2013b).

Figure 1: Measured levels of spatial heteronormativity (Indices of spatial heteronormativity)

	Index of spatial heteronormativity	lesbians (N=241)	gays (N=1178)	bisexual females (N=52)	bisexual males (N=104)	self-identified as "other"(N=14)
Queer café exterior	3,14	3,47	3,08	3,58	2,86	1,93
Gay club interior	3,01	3,3	3,03	2,58	2,52	0,57
"Queer corner"	1,6	1,53	1,67	1,42	0,95	1,79
Forest	0,04	0,02	0,04	0,17	0,07	0
Pedestrian zone (symbol)	-0,46	-0,17	-0,5	-0,29	-0,69	-0,57
Empty park	-0,82	-0,74	-0,85	-0,52	-0,79	-0,93
Catholic church	-0,98	-1,26	-0,93	-0,62	-1,11	-0,64
Pedestrian zone (night)	-1,17	-0,86	-1,25	-0,79	-1,16	-0,93
Lecturing hall	-1,39	-1,79	-1,33	-0,98	-1,35	-0,71
Prefab house	-1,63	-1,61	-1,65	-1,35	-1,6	-1,57
Square	-1,67	-1,81	-1,67	-1,29	-1,56	-1,21
Pedestrian zone (day)	-1,75	-1,87	-1,75	-1,52	-1,56	-1,21
Amusement park	-1,85	-1,73	-1,91	-0,96	-1,76	-1,93
Shopping center	-1,85	-2,27	-1,77	-1,98	-1,69	-1,64
"Dating spot"	-2,03	-2,11	-2,01	-1,62	-2,15	-2,21
Empty gym	-2,03	-2,01	-2,05	-1,83	-1,88	-1,79
Public tram interior	-2,14	-2,48	-2,12	-1,81	-1,66	-2,14
Czech rural village	-2,46	-2,51	-2,5	-2,02	-2,14	-1,14
Public lido (pool)	-3,12	-3,52	-3,06	-2,5	-3,23	-2,14

Source: author's own research data (Pitoňák 2013a)

4. ECONOMIC, CULTURAL AND SOCIAL FACTORS INFLUENCING THE DEVELOPMENT OF GAY BUSINESSES AND PLACES: EVIDENCE FROM THE EUROPEAN UNION

GABIAM, K., PITOŇÁK, M. (2014): Economic, Cultural and Social Factors Influencing the Development of Gay Businesses and Places: Evidence from the European Union. *Moravian Geographical Reports* [online]. 1 January 2014. Vol. 22, no. 3, pp. 2–17. (IF=0.341)

My fourth paper, which I co-authored with my colleague Koessan Gabiam from Université Libre de Bruxelles, is an empirically based article with a principal aim to discover and explain the distribution patterns of gay businesses and places in the European Union (EU27, Norway and Switzerland) by using a data source in form of uniquely comprehensive “gay” touristic guide, the Spartacus International gay guide 2007. We selected 27 types of variables (different types of gay businesses and places⁶) from the data about the cities with 100,000 and more inhabitants (168 cities in total) and ran a statistical analysis, a principal component analysis (PCA), for the purpose of identifying the most important linkages between the variables. By employing quantitative methodology, similarly to my previous paper, we wanted to further contribute to the use of quantitative methodologies within the field of geographies of sexualities and demonstrate how they may be used outside of the “representative” mode of knowledge production.

At the descriptive level, we confirmed a relation between a population size of a city and the number of registered “gay places;” however, we found some considerable discrepancies between a country’s population and its number of “gay places”. For example, we recorded only 92 “gay places” in Poland, with a population of 40 million, while we found 97 places in Czechia, which has a population of 10 million. Part of our main goal was to explain such evident regional discrepancies by applying interpretative analysis on inductive statistics (PCA).

The first component (CP1) that arose from our analysis was most positively correlated with restaurants and hotels and also least correlated with cruising

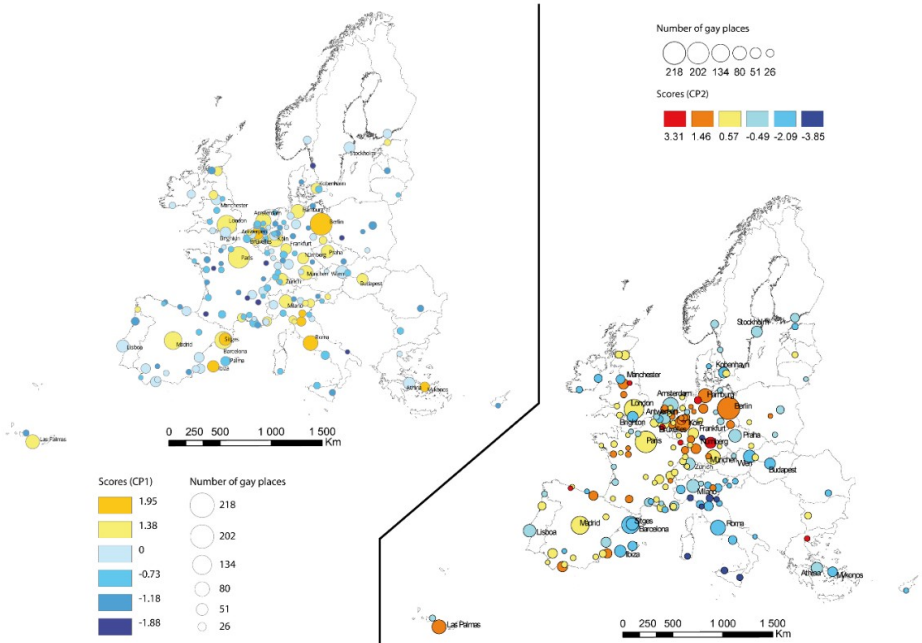
⁶ For example, fashion shops, bars, apartments, travel agencies, cinemas, bookshops, health groups, tourist info points, cafes, cruising places, saunas, hotels, etc. all of which were attributed to a specific city, the nation-wide categories were not accounted for.

places. We interpreted this component “axis” by employing comfort (mostly by tourism influenced), urban-hierarchy (urban dominance) and commodification of “gayness.” Comfort, tourism, and urban hierarchy may be explained by commodification since comfort is linked to tourism, which may be a result of the urban marketing of gay villages.

Four groups of cities scored positively on CP1. The first group of cities comprises the national capitals such as Berlin, Paris, London, Madrid, Amsterdam, Brussels, Prague, Rome, Budapest, Copenhagen, Tallinn and Ljubljana. The second group comprised of other cities with a minimum population of 500,000 inhabitants (Hamburg, Cologne, Nuremberg, Zurich, Milan, Barcelona, Antwerp, Edinburgh, Florence, Venice and Nice). The third group included other prominent cities (Montpellier, Bologna, Frankfurt, Pisa, Vigo, Dresden, Bruges and Charleroi), and the fourth group represented seaside resorts (Las Palmas de Gran Canaria, Blackpool, Sitges, Mykonos, Ibiza or Viareggio). In contrast to these positively represented groups, with respect to this gay commodification axis, another group of national capital cities scored slightly negative (Dublin, Lisbon, Oslo, Stockholm, Helsinki, Athens and Vilnius) or were heavily under-equipped (Luxemburg, Riga, Bratislava, Bucharest and Sofia). We explained the differences within this latter group by arguing that these cities partly consist of rather isolated but rich regions with long-term effects of commodification (Dublin, Oslo and Helsinki), and partly of less affluent and/or isolated with respect to the duration and exposition to the effects of commodification and discourses of capitalism coming from the “West” (Athens, Vilnius, Riga, Bratislava, Bucharest and Sofia).

The second component (CP2) was closely related to the first one; in this case, however, strongly positive correlations for gay bars contrasted with the negative gay/tourist info, gay porn cinemas, and with the presence of health groups. In our interpretation of this relationship, we attributed this pattern to a sociability (visibility) – “closetedness” (invisibility) axis where a more hidden and secretive gay subcultures contrast with the more open and visible mainstream gay subcultures. Results of the CP2 showed the largest contrast between the distribution pattern in Italy (dominantly invisible) and Germany (dominantly open).

Figure 2: Maps with the scores at both detected components

Source: authors' own depiction (Gabiam, Pitoňák 2014)

The evident differences of both components (CP1 and CP2 see fig. 2) clearly suggest that the economic interpretations of phenomena represented by the complexities of both detected components are not sufficient. For this reason, we needed to develop a more sensitive interpretative approach that would include also the other political and cultural factors. Initially, we had juxtaposed our results with the data about transitions towards post-materialist values in societies (Inglehart, Welzel 2005), then we sought to find some overlaps with the developments of laws treating “homosexuality” within the respective countries (Waldijk 2000), and finally, after we had scrutinized various sociological and activist reports, we offered an interpretative framework that combined various economic, cultural and societal factors. We used this framework for understanding the state of the prevailing values within the respective societies, specifically at its sensitivity towards understanding the character of “heteronormativity” at the macro-regional level. On the one hand, this helped us to explain why the distribution patterns of gay places in certain regions became more visible and commodified, and on the other, why

other regions developed other more inconspicuous liminal ways of “gay place-making”.

SHRnutí PUBLIKACÍ A VÝSLEDKŮ

1. PROSTOROVOST MĚSTA V KONTEXTU (HOMO/HETERO)SEXUALITY: ÚVOD DO TEORETICKÉ DISKUSE GEOGRAFÍ SEXUALIT

PITONÁK, M. (2014): Prostorovost města v kontextu (homo/hetero)sexuality: úvod do teoretické diskuse geografí sexualit. *GEOGRAFIE*. 2014. Vol. 119, no. 2, pp. 179–198. (IF=0.787)

V mém prvním článku, který tvoří součást této disertační práce, se zaměřuji na představení klíčových prací autorů, které stály v pozadí rozvoje geografí sexualit na „západě“. Protože jsem nutně musel článek rozsahově omezit, zůžil jsem tuto rešerši na diskusi vybraných prací v oblasti urbánních geografí sexualit. Navzdory tomu, že „městská problematika“ je v současnosti v oboru geografí sexualit považována již za „tradiční“, věřím, že tento výběr může českým a slovenským studentům přiblížit tuto oblast studia snadněji, přihlížeje k tomu, že místní tradice urbánní geografie je značně široká a rozmanitá, zvláště pak v pražské albertovské škole (Ouředníček 2007; Sýkora 1999; Sýkora, Bouzarovski 2012).

V článku nejprve poukážu na to, že ačkoliv jsou sexuality jako předmět studia v českém geografickém kontextu stále poněkud upozaděné, do anglosaské geografie vstoupily již v průběhu 80. a 90. let 20. století a v současnosti jsou již integrální součástí zdejší mainstreamové geografie. Navzdory tomuto rozmachu si ale autoři v anglosaském prostředí poměrně rychle uvědomili svou nedostatečnou kapacitu teoretizovat vně „západního“ kontextu, a proto již před lety volali po „korektivech“, mimo „západní“ kontext a vyzvali tak další geografické tradice k tomu, aby „naředily západní“ etnocentričnost a rozšířili studium geografie sexualit dále (Binnie, Valentine 1999). Můj zájem o tuto problematiku tak lze chápat jako reakci na tuto výzvu.

V článku dále vysvětlím a doložím, že je sexuality potřeba uvažovat z hlediska lidské diference, jako jednu ze čtyř základních *os difference*, *sociálních vztahů*, nebo *kategorií identit*, spolu se společenskou třídou, genderem, a rasou (Pain 2001, p. 123). Dále zdůrazním, že tyto diference nemohou být chápány výlučně, ale spíše je vhodné je uvažovat ve vzájemném vztahu – intersekcionalně.

Protože je tento článek vlastně prvním odborným geografickým článkem, který se v Česku zaměřuje na sexuality, stručně představím i nejdůležitější terminologii a specifika jejího použití. Například vysvětlím, že když geografové užívají termín sexualita, mají na mysli mnohem více než jen sexuální touhu či sexuální akty. Dále osvětlím, chápání sexualit v rámci nejrůznějších diskutovaných post-strukturalistických, feministických a queer konceptualizací. Zdůrazněním sociálně-konstruktivistického chápání sexualit zároveň představím důležitou kritiku převládajícího vnitřně disciplinárního esencializmu a problematizují tak způsoby, kterými jsou gender a sexuality stále často konceptualizovány (DeLamater, Hyde 1998). Rovněž široce zdůvodním, proč je potřeba ustoupit od stále častého užívání termínů „homosexuál“ či „heterosexuál“ protože se jedná o terminologii, která byla označena jako stále medicínsky předpojatá (APA 1991). Dále vysvětluji, že užívání termínů „gay“ a „lesba“ má své specifické akcenty a je třeba se vyvarovat nevhodnému užívání zdrobnělého termínu „lesbička“, který byl označen za nevhodný a pejorativní. V poslední části diskuse terminologie uvádím termín „queer“ a „připravím tak půdu“ pro jeho další užití v mých navazujících publikacích (především pak v mé následující teoretické kapitole), kde se mu již věnuji ve větším detailu.

Poté, co opustím terminologickou diskusi a představení klíčové argumentace, zaměřuji pozornost na rešerši nejvýznamnějších prací v oblasti urbánních geografí sexualit. Nejprve poukáži na spojitosti studia sexualit ve městech s pracemi chicagské školy urbánní sociologie (především pak s pracemi Wirtha *The Hobo* z roku 1923 a *The Ghetto* z roku 1928), které se staly základem pro následné práce urbánních sociologů, jež se zaměřovaly na studium koncentrace, urbánní regenerace a gentrifikace (Levine 1979; Castells 1983; Knopp 1987). Dále poukáži na spojitosti mezi urbánní politickou geografí, kapitalismem a každodenními životy „gayů a leseb“ ve velkých městech (převážně amerických, britských a australských). Diskusí dalších geografických prací alespoň nastíním širokou problematiku dotýkající se *gay čtvrtí*, *gay vesnic*, „*růžové ekonomiky*“ a *procesu komodifikace* (Pain 2001; Binnie 1995; Sibalís 2004; Brown 2013). Mým cílem je pak jasně poukázat na to, že rozvoj ve městech nesleduje žádnou univerzální trajektorii či logiku, a že existují důležité rozdílnosti například mezi britskými a americkými „prostorovostmi sexualit“, nemluvě o těch českých. V neposlední řadě představím „průvody hrdosti“ jako příklady prostorových strategií, které se

odehrávají téměř výhradně v prostředí měst a diskutují jejich potenciál pro „queerování“ heteronormativity a zviditelňování „jinakosti“.

2. QUEER PROSTOR(Y)

PITOŇÁK, M. (2014): Queer prostor(y). In: MATOUŠEK, R. and OSMAN, R. (eds.): Prostor(y) Geografie. Karolinum, pp. 123–146. ISBN 978-80-246-2733-5.

Má druhá publikace, teoreticky orientovaná kapitola publikovaná v geografické kolekci, kterou editovali moji kolegové Matoušek a Osman (2014), je úzce spojená s předchozím článkem. Zaměřuje se totiž na jeho rozšíření a sleduje rozvoj post-strukturalistického myšlení, které je klíčové pro představení queer uvažování do české geografie. Hlavním cílem kapitoly je poskytnout stručný, vstupní „materiál“, který bude smysluplný a srozumitelný pro nejrůznější české studenty, kteří mají zájem rozvinout citlivost k postmoderním, post-strukturalistickým a queer chápáním. Podobně jako ve svém prvním článku, i zde doplním některé teoretické argumenty přestavením klíčových prací z oblasti geografii sexualit.

Celá kniha, ve které je pak má kapitola publikována, má několik překlenujících cílů, z nichž dva základní, rozvinutí kulturního a jazykového obratu v české geografii a stavění inter-/intra-disciplinárních mostů s příbuznými sociálními vědami⁷, rozvíjím i ve své kapitole. Jako celek je kolekce v podstatě zpožděnou odpovědí na 22 let starou obdobnou kolekci, kterou editoval Sýkora (1993), a ve které byl nástup postmoderních a post-strukturalistických přístupů, včetně feministických geografii v podstatě již tehdy předpovězen několika autory (Pavlínek 1993).

Na rozdíl od diskuse v této disertaci, má kapitola více rozvíjí diskusi o postmodernismu a akcentuje jeho kritické a nedůvěřivé chápání, které je v postmoderní geografii nutností. Touto diskusí cílím zodpovědět na některé přetrvávající postoje v rámci české geografie (Blažek, Uhlíř 2011), v rámci kterých je postmodernismus ztvárňován jako neproduktivní a hodnocen „indikátory“ jako stupeň systematickosti, eklekticismu, nebo potenciálu

⁷ Kulturní obrat přeci jen ovlivnil většinu, ne-li všechny sociálně vědní disciplíny.

k tvorbě teorií nebo generalizování, tudíž hodnocen charakteristikami, kterým se záměrně snaží vyhýbat (Murdoch 2006; Lyotard 1979; Clarke 2006).

Protože je kniha primárně určená studentům humánní geografie, kteří mají zájem se seznámit s queer teorií a geografiemi sexualit, je rovněž nutně zahrnuta diskuse klíčových prací, které se zabývají problematikou urbánní geografie sexualit, „gay ghetty“, gay vesnicemi a zaměřuje se na zkoumání tvorby gay klastrů v rámci převážně amerických, britských nebo australských měst. Tyto práce pak diskutují z perspektivy gentrifikace a komodifikace jako již „tradičně“ zkoumané problematiky (Levine 1979; Castells 1983; Pain 2001; Knopp 1987; Rothenberg 1995; Sibalis 2004; Binnie 1995). Dále se soustředím na představení aktuálnějších geografí sexualit, které problematizují vztah mezi identitou a prostorem, zvláště pak na „gay a lesbické geografie“ (Weightman 1981; Brown, Knopp 2003), zaměřím se pak především na ty geografie sexualit, které přijaly queer konceptualizace rozvoje lidské subjektivity a prostoru jako relační a fluidní. Specifickou pozornost pak zaměřuji především na přístupné a pochopitelné představení dvou z nevlivnějších a nejzákladnějších konceptů v rámci queer teorie, práci Michela Foucaulta o moci, sexualitě a disciplinaci (Foucault 1980, 1978) a práci Judith Butler, která představila performativitu, jež z podstatné části staví na v této disertaci diskutované teorii mluvních aktů (Butler 1990, 1993b). Jen čas ukáže, zda se čeští studenti a studentky humánní geografie v těchto přístupech zhlédnou a přispějí svou vlastní výzkumnou činností k rozvoji jejich vlastního chápání této problematiky v českém kontextu.

3. PROSTOROVOST, INSTITUCIONALIZACE A KONTEXTUALITA HETERONORMATIVITY: STUDIE VYJEDNÁVÁNÍ NEHETEROSEXUÁLNÍCH IDENTIT V ČESKU

PITOŇÁK, M. (2013): Prostorovost, institucionalizace a kontextualita heteronormativity: studie vyjednávání neheterosexuálních identit v Česku. *Gender, rovné příležitosti, výzkum*. 2013. Vol. 14, no. 2, pp. 27–40.

Má třetí přiložená publikace je odborným článkem, který se zaměřuje na problém prostorovosti vyjednávání lidských sexuálních identit. Ve svém názvu obsahuje tři zdánlivě komplikované termíny: prostorovost,

institucionalizaci a kontextualitu; nicméně všechny tyto termíny jsem již ve svém filozofickém a teoretickém úvodu představil. V této práci jsem se snažil porozumět stupni povědomí, který mají ne-heterosexuálové o heteronormativitě a zdali, popřípadě jak, ji vyjednávají.

Hlavním přínosem tohoto článku je pak tedy formulace konceptu/rámce *kontextuality* lidského jednání, které se vztahuje především, ne však výlučně, na kontextuální vyjednávání lidských identit v nejrůznějších⁸ prostorech a místech. Tento rámec jsem vystavěl na základě diskuse několika vhodných sociálních a sociálně-kritických teorií či přístupů, které se zabývají poněkud těžko uchopitelným problémem, jež je nejčastěji označován jako „debata struktura vs. aktér“. Zejména vycházím ze základní práce sociálního konstruktivismu z klíčové práce Bergera a Luckmanna o sociální konstrukci reality (Berger, Luckmann 1991), jejich práci avšak doplním (nebo alespoň porovnávám) s dalšími pracemi a rámci, které se touto problematikou zabývaly, především pak s teorií strukturace (Giddens 1984), Foucaultovským chápáním moci (Foucault 1977, 1980), Goffmanovou dramaturgickou analýzou (Goffman 1959) a chápáním performativity, kterou představila Butler (Butler 1990, 1993b). Tyto přístupy mi umožnily nahlédnout a porozumět stupni záměrnosti nebo povědomí o vyjednávání lidských sexuálních identit (nebo možností jednání v jeho pozadí).

Teoretická část tohoto článku dále kriticky přehodnocuje, v psychologii „tradiční“ jednorozměrné chápání sexuálních identit a kritizuje převládající představu, ve které je „coming-out“ u ne-heterosexuálů dosažitelným lineárním procesem (Meyer, Ouellette 2009; Verni 2009). Po vysvětlení skutečné flexibility a multiplicity sexuálních identit ve formě „zaskříňovanosti“ (closeting) a „proplouvání jako heterosexuál“ (passing) přejdu k empirické části mého výzkumu, ve které měřím vyjednávání heteronormativity a její vnímání v nejrůznějších prostorech na vzorku ne-heterosexuálních lidí.

Za použití, v geografii sexualit poměrně nekonvenční kvantitativní metodologie, zamýšlím měřit míru vnímané heteronormativity v nejrůznějších prostorech, které jsem vybral (viz fig. 1 u AJ verze shrnutí). Navrhl jsem propracovaný internetový dotazník, v rámci kterého jsem mohl účastníkům svého výzkumu zobrazit pečlivě vybraný soubor fotografií, jež měly zprostředkovat měření úrovně vnímaného „sexuálního komfortu“, který jsem

⁸ Fotografie zařazené do této studie jsou k nalezení v příloženém článku.

použil v rámci své operacionalizace. Každému respondentovi byla vždy zobrazena příslušná fotografie a dvě rozdílné 10 stupňové škály. První škála měla za úkol měřit úroveň relativního sexuálního komfortu (uspokojení, relativita tohoto pojmu byla náležitě vysvětlena, atd.), účastníci si měli představit, jak spokojeně by se v daném místě/prostoru cítili. Druhá škála pak sloužila k tomu, aby respondenti odhadli úroveň tohoto sexuálního komfortu, který by v místě pociťovali, kdyby byli „heterosexuální.“ To, co jsem tedy vlastně měřil, nebyla hodnota na jedné nebo druhé škále, ale jejich rozdíl, který jsem později převedl jako tzv. „index heteronormativity prostoru.“ Jsem přesvědčen, že mnou získané výsledky jsou zajímavé primárně ze dvou důvodů. První výsledek jsem očekával, a ověřil jsem, že většinu prostorů respondenti vnímali heteronormativně. Výsledky tedy ukázaly, že ne-heterosexuálové se v těchto prostorech necítí „pohodlně/komfortně“ a tento fakt zvyšuje pravděpodobnost jejich „proplouvání jako heterosexuálních“, tedy skrývání jejich sexuální identity. Druhý výsledek byl ale velice zajímavý, ve svém souboru fotografií prostorů jsem zahrnul i několik prostorů, kde bylo možné zaznamenat viditelnou „gay symboliku“ jako například duhové vlajky nebo explicitní projev stejnopohlavní náklonnosti (jejich performance). Zjistil jsem, že ne-heterosexuálové předpokládají, že se heterosexuálové nebudou cítit „pohodlně“ v nejrůznějších „gay prostorech“, a tím odkryl jasné předpoklady existence „homo-normativity“. Věřím, že tento článek poskytuje více kontextu pro geografické chápání flexibilního vyjednávání lidských sexuálních identit (Gill Valentine 1993).

4. EKONOMICKÉ, KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ FAKTORY V POZADÍ ROZVOJE GAY PODNIKŮ A MÍST: SITUACE V EVROPSKÉ UNII

GABIAM, K., PITOŇÁK, M. (2014): Ekonomické, kulturní a sociální faktory v pozadí rozvoje gay podniků a míst: situace v Evropské unii. *Moravian Geographical Reports* [online]. 1 January 2014. Vol. 22, no. 3, pp. 2–17. (IF=0.341)

Čtvrtý článek, publikovaný v odborném časopise jsem napsal společně s kolegou Koessanem Gabiamem z Université Libre de Bruxelles a jeho základem je empirický výzkum, jehož hlavním cílem je objevit a vysvětlit

distribuční vzorce nejrůznějších gay podniků a variabilitu gay míst v rámci EU 27, Norska a Švýcarska. K tomuto účelu článek staví na unikátním datovém zdroji, velmi širokém mezinárodním „gay“ turistickém průvodci Spartacus International Gay Guide 2007. V rámci výzkumu jsme vybrali 27 typů proměnných (různých typů gay podniků a míst⁹ a omezili jsme je pouze na data z měst, která mají více než 100 tis. obyvatel (což bylo dohromady 168 měst). Abychom byli schopni identifikovat nejdůležitější vztahy mezi jednotlivými proměnnými, využili jsme induktivně statistickou metodu, analýzu hlavních komponent (PCA). Využitím kvantitativní metodologie, podobně jako v předchozím článku, jsme měli za cíl přispět k využívání kvantitativních metod v oboru geografii sexualit a poukázat na to, že je možné je používat i vně jejich „reprezentativního“ módu produkce vědění.

Na popisné úrovni jsme potvrdili přímo úměrný vztah mezi populační velikostí města a počtem registrovaných „gay míst“, nicméně jsme rovněž zaznamenali podstatné odchylky ve velikosti populace státu a počtem „gay míst.“ Například jsme zaznamenali 92 „gay míst“ ve 40 milionovém Polsku, ale 97 obdobných míst v Česku, které má jen 10 milionů obyvatel. Náš hlavní cíl, se tak z části zaměřil i na zodpovězení těchto evidentních regionálních rozdílností, využili jsme k tomu interpretativní analýzu a induktivní statistiku (PCA).

První komponenta (CP1), kterou jsme na základě naší analýzy zaznamenali, nejvíce pozitivně korelovala s restauracemi a hotely, a nejméně s gay holandami.¹⁰ Tuto komponentní „osu“ jsme interpretovali na základě komfortu (značný vliv turizmu), urbánní-hierarchie (dominance měst) a komodifikace „gayství.“ Komfort, turizmus i urbánní-hierarchie mohou být najednou vysvětleny komodifikací, protože komfort je spojen s turizmem a ten je často výsledkem propagace a městského marketingu gay čtvrtí (gay villages).

Zaznamenali jsme čtyři skupiny měst, které měly pozitivní hodnoty na CP1. První skupina zahrnovala národní metropole jako Berlín, Paříž, Londýn, Madrid, Amsterdam, Brusel, Prahu, Řím, Budapešť, Kodaň, Tallinn a Lublaň. Druhá skupina obsahovala města s přinejmenším 500 tis. obyvateli (Hamburg,

⁹ Například, módní obchody, bary, apartmány, cestovní kanceláře, kina, zdravotnické skupiny, turistické infostánky, kavárny, holandy (viz další poznámka), sauny, hotely, atd., všechna místa byla přiřazena k danému městu.

¹⁰ V angličtině se užívá termín „cruising spot,“ jedná se o nejrůznější místa, ve kterých především gayové vyhledávají sexuální kontakt.

Kolín nad Rýnem, Norimberk, Curych, Milán, Barcelona, Antverpy, Edinburgh, Florencii, Benátky a Nice). Ve třetí skupině byla prominentní města jako Montpellier, Bologna, Frankfurt, Pisa, Vigo, Drážďany, Bruggy a Charleroi), a čtvrtou skupinu měst představovala přímořská letoviska (Las Palmas de Gran Canaria, Blackpool, Sitges, Mykonos, Ibiza nebo Viareggio). V protikladu k těmto pozitivně zastoupeným městům se v souvislosti s touto osou gay komodifikace vynořila další skupina měst, z nichž některé měly lehce nižší než průměrnou vybavenost „gay místy“ (Dublin, Lisabon, Oslo, Stockholm, Helsinky, Atény a Vilnius) nebo značně nižší vybavenost (Lucemburk, Riga, Bratislava, Bukurešť a Sofie). Tyto rozdílnosti v rámci druhé skupiny jsme vysvětlili tím, že se jedná buď o bohaté regiony, ve kterých již dlouhodobě probíhá proces gay komodifikace (Gay, Oslo a Helsinky), nebo o méně bohaté či izolované regiony, které nebyly efektům komodifikace a dalším „západním“ diskurzům kapitalizmu vystaveny ještě dostatečně dlouhou dobu (Atény, Vilnius, Riga, Bratislava, Bukurešť a Sofie).

Druhá komponenta (CP2) byla pak úzce spjatá s komponentou první. V tomto případě však silně pozitivní korelace u gay barů kontrastovaly s negativními korelacemi u gay turistických infostánků, gay porno kiny, a s přítomností zdravotnických zařízení. Na základě naší interpretativní analýzy těchto vztahů jsme usoudili, že je tento vzorec vlastní „ose“ sociability (viditelnosti), tj. „zaskříňovanosti“ (neviditelnosti), kde nenápadné a skryté gay subkultury stojí v kontrastu k viditelnějšími a otevřenějšími mainstreamovými gay subkulturami. Výsledky CP2 tak nejvýrazněji ukázaly na rozdíly v distribučních vzorech mezi Itálií (která zůstává především neviditelná) a Německem (jež je dominantně otevřené).

Zřetelné rozdíly na obou komponentách (CP1 and CP2, viz fig. 2 u AJ verze) tak jasně naznačují, že ekonomické interpretace těchto fenoménů nejsou dostačující, potřebovali jsme proto vyvinout citlivější interpretativní přístup, který by zahrnoval také další politické a kulturní faktory. Zprvu jsme porovnali naše výsledky s daty ohledně posunů ve společenských hodnotách celých států směrem k post-materializmu (Inglehart, Welzel 2005), poté jsme se hledali překryvy s rozvojem národních legislativ na poli homosexuality (Waldijk 2000), a konečně potom, co jsme prostudovali nejruznější sociologické a nevládní výzkumné zprávy, navrhli jsme vlastní interpretativní rámec, v rámci kterého jsme zkombinovali nejruznější ekonomické, kulturní a sociální faktory. Tento rámec jsme posléze aplikovali na vysvětlení převládajících hodnot v rámci daných společností, především pak

k porozumění charakteru heteronormativity na této makro-úrovni. Na jednu stranu nám to pomohlo vysvětlit, proč se distribuční vzorce gay míst v určitých evropských regionech staly více viditelné a komodifikované a na druhou stranu proč určité další regiony vyvinuly jiné více nenápadné podprahové způsoby „vytváření gay míst“.

CONCLUSION

It is not so long ago that a research study on sexualities in Czech human geography would be virtually impracticable; I wanted to present an understanding that has a potential for facilitating it beyond the margins of my own research. From the experience of Anglo-Saxon geographies of sexualities, it is clear that geographers play an important role in understanding and researching various phenomena regarding human sexualities such as of the ways in which the immaterial translates into the material and vice versa. However, lest we forget, the current sensitivity to difference in the Anglo-American geographical context did not become appreciated just like that without an effort and procurement of the necessary disciplinary environment. Pioneers such as Barbara Weightman, Bob McNee and E. M. Ettore (Knopp 2010) were among the first few geographers who were bold enough to “clash” with others and prove that sexualities are an inherent part of geography’s most general subject matter. Later, mostly Anglo-American geographers like Mickey Lauria, Lawrence Knopp, Linda McDowell, Jon Binnie, David Bell, Gill Valentine and many others have contributed to the consolidation of this field of research and have produced respectable amount of knowledge. And when I say Anglo-American, I most certainly do not want to overlook the development in the field of geographies of sexualities that took place “down-under“ in Australia and New Zealand (Johnston, Longhurst 2008; Brickell 2000; Waitt, Markwell, Gorman-Murray 2008) nor I want to overlook the current heyday of geographies of sexualities in Ibero-America (Ferreira, Salvador 2014; Silva, Vieira 2014; Hutta 2013).

My research in the field of geographies of sexualities thus can be understood either in terms of “new” social geography, “new” economic geography, “new” cultural geography, or perhaps better as research in the field of post-structuralist or postmodern geography. This “new,” that may often be read offensively since it creates the “old,” should stand for being *sensitive to difference*, having developed an understanding of relationality, and perhaps most importantly having developed an understanding that geographical research does not study reality itself but instead representations of it. I do not want my research to be read as being in opposition to the “old;” for a postmodernist, time does not go *straight*. Sometimes it feels necessary to go back and revisit what some may call “old”. Many scholars who have passed long ago still inform our ideas, and, without developing a truly deep

understanding of their ideas and thoughts, we may never understand those that were based upon them.

For me and for most of the scholars that I put into conversation in this thesis, space is not “out there” to be discovered by some objective, disembodied researcher, but instead quite the opposite: we are part of space not only through our bodies but through our relations which take place in space, and at the same time contribute to its production, to production of meanings. It is “the performative” and “deconstructive” that should remind us that it is never finished, never complete, never fixed. The same applies to human identity or better to human subjectivity. All of these categories need to be perpetually discursively (re)produced and (re)constructed. Furthermore, neither of these categories is universal, and there can be found many variations that have developed across different semantic spaces, giving birth to certain and diverse identities with specific, (dis)similar material cultures and adjacent material spaces that help replicate or recreate them. Spaces such as various carnivals, gay bars, or gay villages are all material manifestations of culturally (and indeed semantically) created phenomena that once have been given to the culture by a limited number of people (during the process of institutionalization).

By using post-structuralism and various other theories in this thesis, I made it possible to ask difficult questions in geography, questions like: where do the meanings take concrete material forms and how do these material forms in turn influence those meanings? How are identities or spaces created, and how can be their immaterial quality transformed in society to take material forms?

I find it truly perturbing that these questions have mostly been answered by scholarships in several social and humane disciplines, and Czech human geography has still so little to say about it or so few to speak for it. Similarly as feminist geographers have proven the discipline of geography to be masculinist, geographers of sexualities have pointed it out to be heterosexist and heteronormative. Geographers and other social scientists researching sexualities have all paid considerable attention to developing and adopting tools (such as queer theory), allowing them to examine the production of sexual identities. However, as a number of scholars have stressed, queering geography as a discipline itself is still largely missing. I hope the presented thesis has made a first step towards queering of geography and provided comprehensible insights into post-structuralism.

ZÁVĚR

Není tomu tak dávno, kdy byl výzkum zaměřený na sexuality v Českém geografickém prostředí prakticky nemožný. V této disertaci jsem již ale chtěl tuto problematiku představit takovým způsobem, který má potenciál překonat hranice mého vlastního výzkumu. Ze zkušenosti z anglosaských geografii sexualit je zřejmé, že geografové hrají významnou roli ve zkoumání a chápání nejrůznějších fenoménů, které se týkají lidských sexualit, například jsou schopni přispět k porozumění toho, jak se *imateriální* mění či překládá v *materiální* a naopak. Domnívám se však, že stojí za připomenutí, že současná citlivost k diferencí (např. v mém případě k různým sexualitám), se kterou se dnes běžně setkáme v angloamerických geografických kontextech, nevznikla jen tak z ničeho nic, ale je důsledkem značného úsilí které nejprve proměnilo disciplinární klima geografie. Průkopníci jako Barbara Weightman, Bob McNee and E. M. Ettore (Knopp 2010) jsou mezi tím málem prvních dostatečně odvážných geografů, jež se začali s ostatními „přít“ a dokázali, že sexuality neodmyslitelně patří i do nejobecnějšího předmětu studia geografie. Později, stále převážně angloameričtí geografové, jako Mickey Lauria, Lawrence Knopp, Linda McDowell, Jon Binnie, David Bell, Gill Valentine a mnoho dalších přispěli ke konsolidaci tohoto oboru tím, že produkovali úctyhodné množství přesvědčivého vědění. Když píšou o angloamerických geografech, nesmím za žádných okolností přehlédnout rozvoj v geografických sexualit, ke kterému došlo u „protinožců“ v Austrálii a na Novém Zélandě (Johnston, Longhurst 2008; Brickell 2000; Waitt, Markwell, Gorman-Murray 2008) a rovněž nemohu opomenout současný rozmach geografii sexualit v Iberoamerice (Ferreira, Salvador 2014; Silva, Vieira 2014; Dutta 2013).

Můj vlastní výzkum v oblasti geografii sexualit může být oborově chápán různě. Lze ho považovat za součást „nové“ sociální, „nové“ ekonomické nebo „nové“ kulturní geografie, anebo možná ještě lépe a obecněji za součást post-structuralistické či postmoderní geografie. Ono „nové“ může být chápáno ofensivně, protože ze své podstaty vytváří „staré“. Domnívám se ale, že by raději mělo být chápáno jako *senzitivní k diferencí*, uvědomělé si vztahovosti, nebo možná lépe jako stav, ve kterém již bylo pochopeno, že geografický výzkum nestuduje realitu samu o sobě, ale spíše její reprezentace. Nechci proto, aby můj výzkum byl chápán v opozici ke „starému“, protože pro postmodernistu se čas nepohybuje jen kupředu. Někdy, tedy vlastně v podstatě často, je nutné vrátit se zpět a navštívit to, co by někteří mohli nazvat

„starým.“ Myšlenky mnoha dávných učenců ještě dnes poskytují nové podněty a bez jejich hlubokého pochopení nemůžeme být schopni pochopit či rozvíjet myšlenky, jež z nich vycházejí.

Nejen pro mě, ale i pro většinu výzkumníků, jejichž práce v této disertaci dávám do souvislostí, není prostor někde „tam venku“, nečeká na své objevení nějakým objektivním a těla zbaveným výzkumníkem, ale právě naopak, jsme jeho součástí skrze naše těla, ale i skrze vztahy, které se v prostoru odehrávají, a zároveň tím přispívají k jeho produkci a k produkci jeho významů. Ono zmiňované „performativní“ a „dekonstruktivní“ by nám mělo neustále připomínat, že nic není ukončené, kompletní a fixní. To stejné pak platí pro lidské identity, nebo lépe lidské subjektivity. Všechny tyto kategorie potřebují neustálou diskurzivní (re)produkci a (re)konstrukci. Dále si je třeba uvědomit, že žádná z těchto kategorií není univerzální a lze vždy nalézt mnoho nejrůznějších variací, které se vyvinuly v nestejných sémantických prostorech, a daly tak vzniknout specifickým a rozmanitým identitám se specifickými a (ne)podobnými materiálními kulturami i přílehlými materiálními prostory, které je napomáhají replikovat a znovuvytvořit. Prostory jako nejrůznější karnevaly, gay bary, nebo gay vesnice jsou všechny materiálními projevy kulturně (a jistě i sémanticky) tvořených fenoménů, které byly kdysi vtlačeny do kultury určitým omezeným počtem lidí (během procesu institucionalizace).

Díky aplikaci post-strukturalismu a nejrůznějších dalších teorií jsem si v této práci mohl položit některé obtížné geografické otázky jako: Kde nabývají významy konkrétních materiálních forem a jak tyto materiální formy posléze ovlivňují tyto významy? Jak a kterými způsoby jsou identity a prostory vytvářeny a jak mohou být jejich imateriální kvality přetransformovány ve společnosti tak, aby nabyly materiálních podob?

Považuji za skutečně znepokojující, že podobné otázky byly zodpovězeny vybranými sociálními a humanitními disciplínami, ale česká humánní geografie se k nim stále vyjadřuje jen okrajově a existuje jen velmi omezený počet geografů, kteří o nich dokáží diskutovat. Podobně jako feministické geografie prokázaly, že jako disciplína je geografie maskulinistická, tak geografové sexualit poukázali na to, že je heterosexistická a heteronormativní. Geografové a další sociální vědci věnovali značnou pozornost rozvoji a přijetí nástrojů (jako například queer teorie), které jim umožnily zkoumat produkci sexuálních identit. Je však třeba mít na paměti to, co mnoho výzkumníků již zdůraznilo: že queerování geografie jako vědní disciplíny stále ještě v podstatě

nezačalo. Doufám proto, že předložená práce v tomto ohledu učinila první krok a poskytla zároveň i srozumitelný vhled do post-strukturalismu.

CURRICULUM VITAE / ŽIVOTOPIS

Name MICHAL PITOŇÁK
Date of birth 28.4.1986
Place of birth Praha
Email address pitonak@natur.cuni.cz

EDUCATION, QUALIFICATION

CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE, FACULTY OF SCIENCE

- PhD study program, Social geography and regional development, from 2011 – current
- Rigorosum examination (RNDr.), Social geography and regional development, 2013
- The Prof. PhDr. Václav Příhoda Award for the best graduates of pedagogical studies, 2012
- Master's degree in Teaching of Biology and Geography for Secondary Schools, 2008 – 2011
- Bachelor's degree in Biology and Geography Oriented at Education, 2005 – 2008

THE UNIVERSITY OF SHEFFIELD, DEPARTMENT OF GEOGRAPHY

- ERASMUS working placement, visiting researcher. Sheffield, UK January - May 2014.

DARTMOUTH COLLEGE, DEPARTMENT OF GEOGRAPHY

- Short-term internship. Hanover, NH, USA, 2014.

STOCKHOLM UNIVERSITET, DEPARTMENT OF HUMAN GEOGRAPHY

- ERASMUS semester at master's level. Department of Human Geography, Stockholm 2010.

SELECTED WORKING EXPERIENCE, RESEARCH GRANTS

- Research assistant at National Institute of Mental Health (NUDZ), Klecany, 2015
- Principal investigator of the project GA UK 2014-2015: Queer geography: Commodification, segregation and globalization of sexual identities in cities?
- Research assistant, member of GeoQol team investigating 7th EU Framework project SOPHIE (Evaluating the Impact of Structural Policies on Health Inequalities and their Social Determinants, and Fostering Change), financial administrator, 2012-2015
- Experience in teaching at the Department of Social geography and Regional development, Charles University in Prague:

- Behavioral geography (2012, 2014), Retail Geography and Geography of Consumption (2012), Geography of Leisure and Life Style: Application of Qualitative Research Methods (2012), Theory of Human Geography (2012, 2013, 2014), Theoretical geography (2012, 2013, 2014).
- Participation in “American term” exchange program between Charles University in Prague and Dartmouth College, USA, Prague 02-05/2009; 02-05/2011; 02-05/2012; 02-05/2013; 04/2014
- Elementary school teacher of Geography and English, Prague, 2011 – 2012
- English lecturer at the Lingviéra private language school, Prague 2007 – 2008

SCIENTIFIC CONFERENCES

2015

- Queer Kinship and Relationships Conference; working paper presentation, *Me and My Partner, A Same-Sex Couple: Are We Family Yet?* Zalesie, Poland 06/2015
- New Wave 7 International Student Early Career Conference; working paper presentation, *Prague Pride: queering public space, (re)constructing and/or (re)presenting sexual identities in the Czech Republic*. Prague, 05/2015
- Association of American Geographers Annual Meeting; working paper presentation: *Four years of Prague Pride: a celebration, political march or something else?* Chicago, IL, USA, 04/2015

2014

- Sexuality 8: (de)construction – (re)presentation; organizer of geographical session: *Geographies of sexualities*. Olomouc, 10/2014
- Workshop of Ph.D. candidates: Space in its transdisciplinary; paper presentation: *Chain-referral sampling applicability in researching hidden and hard-to-reach populations: sampling strategy in non-heterosexuals*. Brno, 09/2014
- Geography in the heart of Europe, meeting of Czech and Slovak geographical societies; panel organizer: *Inclusive geographies*. Prague 09/2014
- The Future of Social Relations: rethinking prejudice and togetherness in times of crisis; working paper presentation: *Transformation of socio-spatial organization of non-heterosexual lives in Prague*. Sheffield, UK, 05/2014
- Association of American Geographers Annual Meeting; working paper presentation: *Transformation of socio-spatial organization of non-heterosexual lives in Prague*. Tampa, FL 04/2014

2013

- Teachers agents of change; discussion participant focusing on quality of Czech education. Prague 09/2013

Geoinovace, Workshop of Ph.D. candidates; organizer of the first geographies of sexualities conference section in Czechia. Paper presentation: *Geographies of sexualities – an outline of work*. Brno, 09/2013

II European Geographies of Sexualities Conference; working paper presentation: *Is Prague 'gay' enough?* Lisbon, 09/2013

Queer sexualities conference, 2nd Global Conference; book chapter presentation: *Spatiality of Heteronormativity in Czechia: Queer Places and Spaces*. Sydney, 02/2013

2012

New Wave 4, Workshop of Ph.D. candidates; working paper and poster presentation: *Queer in Space: What Chance Do We Have to "Be Ourselves" in Various Public and Private Spaces?* Prague, 05/2012

2011

European Geographies of Sexualities Conference; Master's thesis presentation: *Queer geography of Czechia: heteronormativity of space*. Brussels, 09/2011

PUBLICATIONS

SPILKOVÁ, J., DZÚROVÁ, D., PITOŇÁK, M. (2014): Perception of neighborhood environment and health risk behaviors in Prague's teenagers: a pilot study in a post-communist city. *International Journal of Health Geographics*. Vol. 13, no. 1, p. 41. DOI 10.1186/1476-072X-13-41. (IF=1.97).

PITOŇÁK, M. (2014): Prostorovost města v kontextu (homo/hetero)sexuality: úvod do teoretické diskuse geografíí sexualit. *GEOGRAFIE*. 2014. Vol. 119, no. 2, p. 179–198. (IF=0.787).

GABIAM, K., PITOŇÁK, M. (2014): Economic, cultural and social factors influencing the development of gay businesses and places: Evidence from the European Union. *Moravian Geographical Reports* [online]. 1 January 2014. Vol. 22, no. 3, p. 2–17. DOI 10.2478/mgr-2014-0014. (IF=0.341).

PITOŇÁK, M. (2014): Queer prostor(y). In: MATOUŠEK, R. and OSMAN, R. (eds.): Prostor(y) geografie. Karolinum. p. 123–146. ISBN 978-80-246-2733-5.

PITOŇÁK, M. (2013): Prostorovost, institucionalizace a kontextualita heteronormativity: studie vyjednávání neheterosexuálních identit v Česku. *Gender, rovné příležitosti, výzkum*. 2013. Vol. 14, no. 2, p. 27–40. (Scopus, ERIH, etc.)

PITOŇÁK, M. (2013): Spatiality of Heteronormativity in Czechia: Queer Places and Spaces. In: FRASER, V. (ed.): *Queer Sexualities: Diversifying Queer, Queering Diversity*, 93-105. Oxford, UK: Inter-Disciplinary Press, 2013. ISBN 978-1-84888-218-8.

PITOŇÁK, M. (2013): Geografie sexualit, bílé místo v prostoru české geografie? In: OSMAN, R. (ed.): *Geografický výzkum: participace a angažovanost*. Brno: Muni press. p. 153–168. ISBN 978-80-210-6415-7.

PITOŇÁK, M. (2011): Queer geografie Česka: heteronormativita prostoru. Diploma thesis. Charles University in Prague, p. 113.

SELECTED BIBLIOGRAPHY / VYBRANÁ LITERATURA

- AITKEN, Stuart and VALENTINE, Gill, 2006, Ways of Knowing and Ways of Doing Geographic Research. In : *Approaches to Human Geography*. London : SAGE Publications Ltd. p. 1–12.
- ALTHUSSER, Louis, 2014, *Ideology and Ideological State Apparatuses*. London : Verso. ISBN 978-1-78168-164-0.
- ALTMAN, Dennis, 1996, Rupture or continuity? The internationalization of gay identities. *Social text*. 1996. Vol. 48, no. 48, p. 77–94. DOI 10.2307/466787.
- AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION, 1991, Avoiding Heterosexual Bias in Language. *American Psychologist*. 1991. Vol. 46, no. 9, p. 973–974.
- ANDERSON, Ben, 2008, For Space (2005): Doreen Massey. In : *Key Texts in Human Geography*. SAGE Publications. p. 227–236.
- ATKINSON, R and FLINT, J, 2001, Accessing hidden and hard-to-reach populations: Snowball research strategies. *Social Research Update*. 2001. Vol. 33.
- BARNES, Trevor and DUNCAN, James, 1992, *Writing Worlds: Discourse, Text, and Metaphor in the Representation of Landscape*. New York : Routledge.
- BARNES, Trevor, 2001, Rethorizing Economic Geography: From the Quantitative Revolution to the “Cultural Turn.” *Annals of the Association of American Geographers*. 2001. Vol. 91, no. 3, p. 546–565.
- BARNETT, Clive, 1998, The Cultural Turn: Fashion or Progress in Human Geography? *Antipode*. October 1998. Vol. 30, no. 4, p. 379–394. DOI 10.1111/1467-8330.00085.
- BARTHES, Roland, 1975, *S/Z: An Essay*. New York : Hill and Wang.
- BARTHES, Roland, 1991, *Mythologies*. New York : The Noonday Press. ISBN 0-374-52150-6.
- BEAUVOIRE, Simone de, 1953, *The Second Sex*, translated by HM Parshley. London : Jonathan Cape.
- BELL, David and VALENTINE, Gill, 1995, Mapping Desire: Geographies of Sexualities. . 1995. P. 384.
- BELL, David, 1991, Insignificant Others: Lesbian and Gay Geographies. *Area*. 1991. Vol. 23, no. 4, p. 323–329.
- BELL, David, 1997, Sex lives and audiotape: Geography, sexuality and undergraduate dissertations. *Journal of Geography in Higher Education*. 1997. Vol. 21, no. 3, p. 411–417. DOI 10.1080/03098269708725446.
- BERGER, PL and LUCKMANN, T, 1991, *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. London : Penguin. ISBN 978-0140135480.
- BINNIE, J and VALENTINE, G, 1999, *Geographies of sexuality - a review of progress*. 1999. ISBN 0309-1325.
- BINNIE, Jon, 1997, Coming out of Geography: towards a queer epistemology? *Environment and Planning D: Society and Space*. 1997. Vol. 15, no. 2, p. 223–237. DOI 10.1068/d150223.

BINNIE, Jon, 2013, “Neoliberalism, Class, Gender and Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Queer Politics in Poland.” *International Journal of Politics, Culture, and Society*. 2013. Vol. 27, no. 2, p. 241–257. DOI 10.1007/s10767-013-9153-8.

BLAŽEK, Jiří and UHLÍŘ, David, 2011, *Teorie regionálního rozvoje*. Praha : Karolinum. ISBN 9788024619743.

BLAŽEK, Matej and ROCHOVSKÁ, Alena, 2006, *Feministické geografie*. Bratislava : Geografika. ISBN 80-969338-7-6.

BONDI, Liz, 1990, Feminism, postmodernism, and Geography: Space for Women? *Antipode*. August 1990. Vol. 22, no. 2, p. 156–167. DOI 10.1111/j.1467-8330.1990.tb00204.x.

BRICKELL, Chris, 2000, Heroes and Invaders: Gay and Lesbian pride parades and the public/private distinction in New Zealand media accounts. *Gender, Place & Culture*. 2000. Vol. 7, no. 2, p. 163–178. DOI 10.1080/713668868.

BROWN, M., 2012, Gender and sexuality I: Intersectional anxieties. *Progress in Human Geography*. 2012. Vol. 36, no. 4, p. 541–550. DOI 10.1177/0309132511420973.

BROWN, M., 2013, Gender and sexuality II: There goes the gayborhood? *Progress in Human Geography*. 2013. Vol. 38, no. 3, p. 457–465. DOI 10.1177/03091325113484215.

BROWN, Michael and KNOPP, Lawrence, 2003, Queer Cultural Geographies – We’re Here! We’re Queer! We’re Over There, Too! In : *Handbook of Cultural Geography*. London : SAGE. p. 324–331. ISBN 9781847870971.

BROWN, Michael, 2000, *Closet Space: Geographies of Metaphor from the Body to the Globe*. London : Routledge. ISBN 978-0415187640.

BROWNE, Kath, LIM, Jason and BROWN, Gavin (eds.), 2007, *Geographies of Sexualities Theory, Practices and Politics*. Aldershot : Ashgate. ISBN 978-0-7546-4761-4.

BROWNE, Kath and NASH, Catherine J. (eds.), 2012, *Queer Methods and Methodologies: Intersecting Queer Theories and Social Science*. Farnham : Ashgate. ISBN 9780754696636.

BROWNE, Kath, 2004, Genderism and the Bathroom Problem: (re)materialising sexed sites, (re)creating sexed bodies. *Gender Place and Culture*. 2004. Vol. 11, no. 3, p. 331–346. DOI 10.1080/0966369042000258668.

BROWNE, Kath, 2005, Snowball sampling: using social networks to research non-heterosexual women. *International Journal of Social Research Methodology*. 2005. Vol. 8, no. 1, p. 47–60. DOI 10.1080/1364557032000081663.

BUTLER, Judith, 1987, *Subjects of Desire*. New York : Columbia University Press.

BUTLER, Judith, 1988, Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theory. *Theatre Journal*. 1988. Vol. 40, no. 4, p. 519–531.

BUTLER, Judith, 1990, *Gender trouble and the subversion of identity*. Routledge.

BUTLER, Judith, 1993a, *Bodies That Matter*. New York. ISBN 0-415-90366-1.

BUTLER, Judith, 1993b, *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of “sex.”* London : Psychology Press.

- BUTLER, Judith, 1997, *The Psychic Life of Power: Theories in Subjection*. Stanford : Stanford University Press. ISBN 0-8047-2812-7.
- BUTLER, Judith, 2004, Jacques Derrida. *London Review of Books*. 2004.
- CASTELLS, Manuel, 1983, *The City and the Grassroots*. Berkeley : University of California Press. ISBN 9780520056176.
- CLARKE, DB, 2006, Postmodern geographies and the ruins of modernity. In : *Approaches to Human Geography*. London : SAGE Publications. p. 107–122.
- ČIŽMÁROVÁ, Libuše, 2015, History of and popular attitudes towards names for the Czech-speaking territory. *AUC Geographica*. 2015. Vol. 50, no. 1, p. 7–22. DOI <http://dx.doi.org/10.14712/23361980.2015.83>.
- COSGROVE, Denis and JACKSON, Peter, 1987, New Directions in Cultural Geography. *Area*. 1987. Vol. 19, no. 2, p. 95–101.
- DELAMATER, John D. and HYDE, Janet Shibley, 1998, Essentialism vs. social constructionism in the study of human sexuality. *Journal of Sex Research*. 1998. Vol. 35, no. 1, p. 10–18. DOI 10.1080/00224499809551913.
- DERRIDA, Jacques, 1998, *Of Grammatology*. Baltimore : Johns Hopkins University Press. ISBN 978-0801858307.
- DINO, Felluga, 2011, Modules on Lacan: On Psychosexual Development. *Introductory Guide to Critical Theory* [online]. 2011. [Accessed 10 April 2015]. Available from: <http://www.purdue.edu/guidetotheory/psychoanalysis/lacandevlop.html>
- DOEL, Marcus, 2000, Un-Glunking Geography: Spatial Science after Dr Seuss and Gilles Deleuze. In : *Thinking Space*. London : Routledge. p. 117–135.
- DOEL, Marcus, 2001, 1a. Qualified quantitative geography. *Environment and Planning D: Society and Space*. 2001. Vol. 19, no. 5, p. 555–572. DOI 10.1068/d292.
- DRBOHLAV, Dušan, KALVODA, Jan and VOŽENÍLEK, Vít, 2004, Frontiers of Czech Geography. In : *Czech Geography at the Dawn of the Millenium*. Olomouc : Czech Geographic Society, Palacky University in Olomouc 2004. p. 413–421.
- DUNCAN, James, 1993, Landscapes of the self/landscapes of the other(s): cultural geography 1991-92. *Progress in Human Geography*. 1993. Vol. 17, no. 3, p. 367–377. DOI 10.1177/030913259301700306.
- ECO, Umberto, 1985, How Culture Conditions the Colours We See. In : *On Signs*. The Johns Hopkins University Press. p. 157–175.
- ELDER, Glen, KNOPP, Lawrence and NAST, Heidi, 2003, Sexuality and Space. In : *Geography in America at the Dawn of the 21st Century*. Oxford : Oxford University Press. p. 200–208. ISBN 0-19-823392-2.
- EYNON, Rebecca, FRY, Jenny and SCHROEDER, Ralph, 2008, The Ethics of Internet Research. In : *The Sage Handbook of Online Research Methods*. London : SAGE Publications. p. 23–41. ISBN 978-1-4129-2293-7.
- FERGUSON, Susan J., 2013, *Race, Gender, Sexuality, and Social Class: Dimensions of Inequality*. Los Angeles : SAGE. ISBN 978-1-4129-9194-0.
- FERREIRA, Eduarda and SALVADOR, Regina, 2014, Lesbian collaborative web mapping: disrupting heteronormativity in Portugal. *Gender, Place & Culture* [online]. 2014. P. 1–17. DOI 10.1080/0966369X.2014.917276. Available from: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0966369X.2014.917276>

- FOUCAULT, Michel, 1977, *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. 2nd. New York : Vintage Books. ISBN 0-679-75255-2.
- FOUCAULT, Michel, 1978, *The history of sexuality: Volume 1: An Introduction*. New York : Pantheon Books. ISBN 0-394-41775-5.
- FOUCAULT, Michel, 1980, *POWER/KNOWLEDGE Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*. New York : Pantheon Books. ISBN 0-394-51357-6.
- FOUCAULT, Michel, 1988, *Madness and Civilization: A History of Insanity in the Age of Reason*. New York : Vintage. ISBN 978-0679721109.
- FOUCAULT, Michel, 2005, *The Order of Things*. London : Routledge. ISBN 0-415-26737-4.
- GABIAM, Koessan and PITOŇÁK, Michal, 2014, Economic, Cultural and Social Factors Influencing the Development of Gay Businesses and Places: Evidence from the European Union. *Moravian Geographical Reports* [online]. 1 January 2014. Vol. 22, no. 3, p. 2-17. [Accessed 14 December 2014]. DOI 10.2478/mgr-2014-0014. Available from: <http://www.degruyter.com/view/j/mgr.2014.22.issue-3/mgr-2014-0014/mgr-2014-0014.xml>
- GIDDENS, Anthony, 1984, *The Constitution of Society*. Cambridge : Polity Press.
- GOFFMAN, Erving, 1959, *The Presentation of Self in Everyday Life*. New York : Anchor. ISBN 978-0385094023.
- GREGORY, Derek, 1989, Areal Differentiation and Post-Modern Human Geography. In : *Horizons in Human Geography*. Houndmills : The Macmillan Press Ltd. p. 67-95. ISBN 0333396103.
- HALPERIN, David M., 1997, *Saint Foucault: Towards a Gay Hagiography*. New York : Oxford University Press. ISBN 978-0195111279.
- HAMPL, Martin, 1971, *Teorie komplexity a diferenciace světa so zvláštním zřetelem na diferenciaci geografickou*. Univerzita Karlova.
- HARAWAY, Donna, 1988, Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective. *Feminist Studies*. 1988. Vol. 14, no. 3, p. 575-599.
- HARVEY, David, 1973, *Social Justice and the City*. Baltimore : Johns Hopkins University Press.
- HARVEY, David, 1989, *The condition of postmodernity*. Blackwell Oxford. ISBN 0-631-16292-5.
- HARVEY, David, 1996, *Justice, Nature and the Geography of Difference*. Malden : Blackwell Publishing. ISBN 978-1557866813.
- HARVEY, David, 2000, *Spaces of Hope*. Berkeley : University of California Press.
- HEWSON, Claire and LAURENT, Dianna, 2008, Research Design and Tools for Internet Research. In : *The Sage Handbook of Online Research Methods*. London : SAGE Publications. p. 58-78. ISBN 978-1-4129-2293-7.
- HIML, P., SEIDL, J. and SCHINDLER, F., 2013, *Miluji tvory svého pohlaví*. Praha : Argo. ISBN 978-80-257-0876-7.
- HUBBARD, Phil, 2002, Sexing the Self: Geographies of engagement and encounter. *Social & Cultural Geography*. 2002. Vol. 3, no. 4, p. 365-381. DOI 10.1080/1464936021000032478.

- HUBBARD, Phil, 2006, *City*. London : Routledge. ISBN 978-0415331005.
- HUTTA, Jan Simon, 2013, Beyond the Right to the Governmentalized City: Queer Citizenship in a Brazilian Context of Peripheralization. In : *Peripheralization*. Berlin : Springer VS. p. 241–264. ISBN 978-3-531-18332-9.
- CHANDLER, Daniel, 1994, Semiotics for Beginners. *Semiotics for Beginners* [online]. 1994. [Accessed 10 March 2015]. Available from: <http://visual-memory.co.uk/daniel/Documents/S4B/sem02a.html>
- INGLEHART, Ronald and WELZEL, Christian, 2005, *Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence*. Cambridge : Cambridge University Press. ISBN 978-0521609715.
- JACKSON, Peter, 1989, *Maps of Meaning*. London : Routledge. ISBN 978-0415090889.
- JAGOSE, Annamarie, 1996, *Queer Theory An Introduction*. New York : New York University Press. ISBN 978-0-8147-4234-1.
- JELEČEK, Leoš, 2004, An Outline of Czech Geography Evolution since the Second Half of the 19th Century until 1980's. In : *The Czech Geography at the Dawn of the New Millenium*. Olomouc : Czech Geographic Society and Palacký University in Olomouc. p. 11–21.
- JOHNSTON, Lynda and LONGHURST, Robyn, 2009, *Space, Place, and Sex: Geographies of Sexualities*. Plymouth : Rowman & Littlefield. ISBN 978-0-7425-5512-9.
- JOHNSTON, Rob, 1989, Philosophy, Ideology and Geography. In : *Horizons in Human Geography*. Houndmills : The Macmillan Press Ltd. p. 48–66.
- KEITH, Michael and PILE, Steven, 1997, *Geographies of Resistance*. London : Routledge. ISBN 978-0415154970.
- KIRBY, Stewart and HAY, Iain, 1997, *(Hetero)sexing Space: Gay Men and "Straight" Space in Adelaide, South Australia*. 1997.
- KNOPP, Lawrence, 1987, Social theory, social movements and public policy: recent accomplishments of the gay and lesbian movements in Minneapolis, Minnesota. *International Journal of Urban and Regional Research*. 1987. Vol. 11, no. 2, p. 243–261. DOI 10.1111/j.1468-2427.1987.tb00048.x.
- KNOPP, Lawrence, 2010, Gays and Lesbians, Geography and/of. In : *Encyclopedia of Geography*. Thousand Oaks : SAGE Publications, Inc. p. 1183–1185. ISBN 9781412956970.
- KULPA, Robert and MIZIELIŃSKA, Joanna (eds.), 2011, *De-Centring Western Sexualities Central and Eastern European Perspectives*. Burlington : Ashgate. ISBN 9781409402428.
- LACAN, Jacques, 2004, *Ecrits: A Selection*. New York : W. W. Norton & Company. ISBN 978-0393325287.
- LÉVI-STRAUSS, Claude, 1969, *The Elementary Structures of Kinships*. Boston : Beacon Press.
- LÉVI-STRAUSS, Claude, 1983, *The Raw and the Cooked: Mythologiques, Volume 1*. Chicago : University of Chicago Press. ISBN 978-0226474878.
- LEVINE, Martin, 1979, Gay Ghetto. *Journal of Homosexuality*. 1979. Vol. 4, no. 4, p. 363–377. DOI 10.1300/J082v04n04_04.

- LYOTARD, Jean-François, 1979, *The Postmodern Condition: A Report on Knowledge*. Manchester : Manchester University Press. ISBN 0-7190-1450-6.
- MADANIPOUR, Ali, 2003, *Public and Private Spaces of the City*. London : Routledge. ISBN 978-0415256292.
- MASSEY, Doreen, 1991, A Global Sense Of Place. *Marxism Today*. 1991. No. June, p. 24–29.
- MASSEY, Doreen, 1993, Power-geometry and a progressive sense of place. In : *Mapping the Futures: Local Cultures, Global Change*. London : Routledge. p. 60–70. ISBN 0-203-97778-5.
- MATOUŠEK, Roman and OSMAN, Robert (eds.), 2014, *Prostor(y) geografie*. Praha : Karolinum. ISBN 978-80-246-2733-5.
- MCDOWELL, Linda, 1992, Doing Gender : Feminism, Feminists and Research Methods in Human Geography. *Transactions of the Institute of British Geographers*. 1992. Vol. 17, no. 4, p. 399–416.
- MCDOWELL, Linda, 1995, Body Work. In : *Mapping Desire: Geographies of Sexualities*. London : Routledge. p. 75–95. ISBN 0-415-11163-3.
- MCDOWELL, Linda, 1997, *Capital Culture: Gender at Work in the City*. Oxford : Wiley-Blackwell. ISBN 978-0631205319.
- MEYER, Ilan H. and OUELLETTE, S. C., 2009, Unity and purpose at the intersections of racial/ethnic and sexual identities. In : *The story of sexual identity: Narrative perspectives on the gay and lesbian life course*. Oxford : Oxford University Press. p. 79–106. ISBN 9780195326789.
- MITCHELL, Donald, 2000, *Cultural geography : a critical introduction*. Wiley-Blackwell. ISBN 978-1557868923.
- MURDOCH, Jonathan, 2006, *Post-structuralist geography*. London : SAGE Publications. ISBN 0 7619 7423 7.
- NAMASTE, Ki, 1996, Genderbashing: sexuality, gender, and the regulation of public space. *Environment and Planning D: Society and Space*. 1996. Vol. 14, p. 221–240.
- NAST, Heidi, 1998, Unsexy Geographies. *Gender, Place & Culture*. 1998. Vol. 5, no. 2, p. 191–206. DOI 10.1080/09663699825287.
- NAYAK, Anoop and JEFFREY, Alex, 2011, *Geographical Thought: An Introduction to Ideal in Human Geography*. Harlow : Pearson. ISBN 978-0-13-222824-4.
- NIETZSCHE, Friedrich Wilhelm, 1998, *On the Genealogy of Morality: A Polemic*. New Ed edi. Indianapolis : Hackett Publishing Co. ISBN 978-0872202832.
- OUŘEDNÍČEK, Martin, 2007, Differential suburban development in the Prague urban region. *Geografiska Annaler, Series B: Human Geography*. 2007. Vol. 89, no. 2, p. 111–126. DOI 10.1111/j.1468-0467.2007.00243.x.
- PAIN, Rachel, 2001, Geographies of gender and sexuality. In : *Introducing Social Geographies*. London : Arnold. p. 120–140. ISBN 0340720050.
- PANELLI, Ruth, 2004, *Social Geographies From Difference to Action*. London : SAGE Publications. ISBN ISBN 0 7619 6894 6.

PAVLÍNEK, Petr, 1993, Anglo-americká geografie ve dvacátém století. In : *Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii*. Praha : Univerzita Karlova. p. 9–29.

PENHALLURICK, Rob, 2010, Strange Orchestras The Underlying Symbolic Structure of Languages. In : *Studying the English Language*. 2nd. New York : Palgrave Macmillan. p. 106–118.

PHILO, Chris, 2000, More words, more worlds: reflections on the “cultural turn” and human geography. In : *Cultural Turns/Geographical Turns: Perspectives on Cultural Geography*. Routledge. p. 26–53. ISBN 978-0582368873.

PITOŇÁK, Michal, 2013a, Spatiality, institutionalization and contextuality of heteronormativity: Study of non-heterosexual identity negotiation in Czechia. *Gender, rovné příležitosti, výzkum*. 2013. Vol. 14, no. 2, p. 27–40.

PITOŇÁK, Michal, 2013b, Spatiality of Heteronormativity in Czechia: Queer Places and Spaces. In : *Queer Sexualities: Diversifying Queer, Queering Diversity*. Oxford : Inter-Disciplinary Press. p. 93–105. ISBN 978-1-84888-218-8.

PITOŇÁK, Michal, 2014, Urban Spatiality in the Context of (homo/hetero)sexuality: Introduction to a Theoretical Debate in Geographies of Sexualities. *GEOGRAFIE*. 2014. Vol. 119, no. 2, p. 179–198.

PITOŇÁK, Michal, 2014, Queer prostor(y). In : *Prostor(y) Geografie*. Praha : Karolinum. p. 123–146. ISBN 978-80-246-2733-5.

POSPÍŠILOVÁ, Lucie and POSPÍŠILOVÁ, Klára, 2014, Feministické prostory. In : *Prostor(y) Geografie*. Praha : Karolinum. p. 99–122. ISBN 978-80-246-2733-5.

ROCHOVSKÁ, Alena, BLAŽEK, Matej and SOKOL, M., 2007, Ako zlepšiť kvalitu geografie: o dôležitosti kvalitatívneho výskumu v humánnej geografii. *Geografický časopis*. 2007. Vol. 59, no. 1, p. 323–358.

ROSE, G., 1997, Situating knowledges: positionality, reflexivities and other tactics. *Progress in Human Geography*. 1997. Vol. 21, no. 3, p. 305–320. DOI 10.1191/030913297673302122.

ROSE, Gillian, 1993, *Feminism and Geography: The Limits of Geographical Knowledge*. Cambridge : Polity Press. ISBN 978-0745611563.

SAID, Edward, 1978, *Orientalism*. Vintage Books. ISBN 0-394-74067-X.

SALIH, Sara, 2002, *Judith Butler*. London : Routledge. ISBN 0-415-21519-6.

SAUER, Carl, 2008, The Morphology of Landscape. In : *The Cultural Geography Reader*. New York : Routledge. p. 96–104.

SAUSSURE, Ferdinand de, 1986, *Course in General Linguistics*. Chicago : Open Court.

SEDGWICK, Eve Kosofsky, 1990, *Epistemology of the Closet*. Berkeley : University of California Press. ISBN 9780520078741.

SEDGWICK, Eve Kosofsky, 1993, *Tendencies*. Durham : Duke University Press Books. ISBN 978-0822314219.

SEIDL, Jan, WINTR, Jan and NOZAR, Lukáš, 2012, *Od Žaláře k Oltáři*. Brno : Host. ISBN 978-80-7294-585-6.

SIBALIS, Michael, 2004, Urban space and homosexuality: the example of the Marais, Paris “Gay Ghetto.” *Urban Studies*. 2004. Vol. 41, no. 9, p. 1739–1758. DOI 10.1080/0042098042000243138.

SILVA, Joseli Maria and VIEIRA, Paulo Jorge, 2014, Geographies of Sexualities in Brazil: Between National Invisibility and Subordinate Inclusion in Postcolonial Networks of Knowledge Production. *Geography Compass*. 2014. Vol. 8, no. 10, p. 767–777. DOI 10.1111/gec3.12165.

SMITH, Phil, 2001, *Cultural Theory: An Introduction*. Malden : Blackwell Publishing. ISBN 978-0-631-21175-4.

SMITH, Tom W., 2014, Hard-to-survey populations in comparative perspective. In : *Hard-to-Survey Populations*. Cambridge University Press. p. 21–36. ISBN 9781107628717.

SOJA, Edward W., 1989, *Postmodern geographies: The reassertion of space in critical social theory*. Verso.

SÝKORA, L. and BOUZAROVSKI, S., 2012, *Multiple Transformations: Conceptualising the Post-communist Urban Transition*. 2012. ISBN 0042-0980.

SÝKORA, Luděk (ed.), 1993, *Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii*. Praha : Charles University in Prague.

TAKÁCS, Judtith and KUHAR, Roman (eds.), 2007, *Beyond the Pink Curtain. Everyday Life of LGBT People in Eastern Europe*. Ljubljana : Mirovni Institut.

THRIFT, Nigel, 1996, *Spatial Formations*. London : SAGE Publications. ISBN 978-0803985469.

THRIFT, Nigel, 2004, Summoning life. In : *Envisioning Human Geographies*. London : Arnold. p. 81–103. ISBN 978-0340720127.

TOURANGEAU, Roger, 2014, Defining hard-to-survey populations. In : *Hard-to-Survey Populations*. Cambridge University Press. p. 3–20. ISBN 9781107628717.

TRAUGER, Amy and FLURI, Jennifer, 2014, Getting Beyond the “God Trick”: Toward Service Research. *The Professional Geographer*. 2014. Vol. 66, no. 1, p. 32–40. DOI 10.1080/00330124.2012.705738.

VALENTINE, G, 1993, *(Hetero)sexing space: lesbian perceptions and experiences of everyday spaces*. 1993. ISBN ISSN: 0263-7758.

VALENTINE, Gill, 1993, Negotiating and Managing Multiple Sexual Identities: Lesbian Time-Space Strategies. *Transactions of the Institute of British Geographers*. 1993. Vol. 18, no. 2, p. 237–248.

VALENTINE, Gill, 2001, Whatever happened to the social ? Reflections on the “cultural turn” in British human geography. *Norsk geogr. Tidssk*. 2001. Vol. 55, no. 3, p. 166–172. DOI 10.1080/002919501753129925.

VERNI, Rachel, 2009, Queering Passing: An Exploration of Passing among GLBQ Individuals. In : *Intersections women's and gender studies in review across disciplines*. Austin : The University of Texas at Austin. p. 67–81.

WAALDIJK, K, 2000, Civil developments: Patterns of reform in the legal position of same-sex partners in Europe. *Canadian Journal of Family Law*. 2000. Vol. 17, no. 62.

WAITT, G., MARKWELL, K. and GORMAN-MURRAY, A., 2008, Challenging heteronormativity in tourism studies: locating progress. *Progress in Human Geography*. 2008. Vol. 32, no. 6, p. 781–800. DOI 10.1177/0309132508089827.

WARNER, Michael, 1993, *Fear Of A Queer Planet: Queer Politics and Social Theory*. Minneapolis : Univ Of Minnesota Press. ISBN 978-0816623341.

WEIGHTMAN, Barbara A., 1981, *Commentary: Towards A Geography of the Gay Community*. 1981.

YOUNG, Iris Marion, 1998, Harvey's Complaint with Race and Gender Struggles: A Critical Response. *Antipode* [online]. 1998. Vol. 30, no. 1, p. 36–42.
DOI 10.1111/1467-8330.00065. Available from: <http://doi.wiley.com/10.1111/1467-8330.00065>